rijksuniversiteit groningen / faculteit gedrags- en maatschappijwetenschappen

Samenwerking Onderwijs en Jeugdhulp in het speciaal en regulier onderwijs: een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van ouders

Student: Myrthe Koops (s4930495)

Eerste begeleider: prof. dr. W.E. Kupers

Tweede beoordelaar: prof. dr. M. Warrens

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Master Orthopedagogiek

30 mei 2025

Aantal woorden: 10946

Abstract

In the Netherlands, the *Wet Passend Onderwijs* aims to provide all students a suitable place in the educational system. In addition to school-based help, pupils with special educational needs often need additional support from youth care. Effective collaboration between youth care, school and parents is essential for this, but in practice this is limited. The *Samenwerking Speciaal Onderwijs en Jeugdhulp (SSOJH)* and the *Samenwerking Regulier Onderwijs en Jeugdhulp (SROJH)* ensure cooperation between youth care providers, teachers and parents. However, no research has yet been conducted into the experiences of parents. The following research question was answered by means of semi-structured interviews with parents (SSOJH: n = 6, SROJH: n = 4): *''What are the experiences of parents within the Samenwerking Onderwijs en Jeugdhulp in regular (SROJH) and special (SSOJH) education, and to what extent is there a difference?''* Parents consider the cooperation to be very important. In general, parents in the SSOJH are more positive, mainly due to better communication, information provision and involvement. In the SROJH, more bottlenecks are experienced, such as poor communication, involvement, support, follow-up and focus on the home situation. The collaboration with youth care providers is assessed positively, but in the SROJH parents experience bottlenecks, such as a lack of communication, coordination and expertise. The collaboration with teachers is assessed more negatively, especially in the SROJH, where parents experience a lack of communication, trust and expertise. Although this study has a number of limitations and strengths, recommendations can be made for further research and practice.

Keywords: Collaboration Education and Youth Care, Special Education, Regular Education, Experiences of Parents

Samenvatting

In Nederland heeft de Wet Passend Onderwijs als doel om alle leerlingen een passende plek in het onderwijs te bieden. Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften hebben vaak, naast ondersteuning op school, ook extra ondersteuning vanuit de jeugdhulp nodig. Een goede samenwerking tussen de jeugdhulp, school en ouders is hiervoor essentieel, maar in de praktijk is deze samenwerking beperkt. De Samenwerking Speciaal Onderwijs en Jeugdhulp (SSOJH) en de Samenwerking Regulier Onderwijs en Jeugdhulp (SROJH) zorgen voor een samenwerking tussen hulpverleners, leerkrachten en ouders. Er is echter nog geen onderzoek gedaan naar de ervaringen van ouders. Door middel van semi-gestructureerde interviews met ouders (SSOJH: n = 6, SROJH: n = 4) is de volgende onderzoeksvraag beantwoord: *''Wat zijn de ervaringen van ouders binnen de Samenwerking Onderwijs en Jeugdhulp in het regulier (SROJH) en het speciaal (SSOJH) onderwijs, en in hoeverre zit hierin een verschil?''* Ouders vinden de samenwerking erg belangrijk. Over het algemeen zijn ouders in de SSOJH positiever, vooral door een betere communicatie, informatievoorziening en betrokkenheid. In de SROJH worden meer knelpunten ervaren, zoals een gebrekkige communicatie, betrokkenheid, ondersteuning, navolging en focus op de thuissituatie. De samenwerking met hulpverleners wordt positief beoordeeld, maar in de SROJH ervaren ouders knelpunten, zoals een gebrek aan communicatie, afstemming en deskundigheid. De samenwerking met leerkrachten wordt negatiever beoordeeld, vooral in de SROJH, waar ouders een gebrek aan communicatie, vertrouwen en deskundigheid ervaren. Naast dat dit onderzoek een aantal beperkingen en sterke punten heeft, kunnen er aanbevelingen worden gedaan voor vervolgonderzoek en de praktijk.

Keywords: Samenwerking Onderwijs en Jeugdhulp, Speciaal Onderwijs, Regulier Onderwijs, Ervaringen van Ouders

Inhoudsopgave

Inleiding…… 5

Methode…… 11

Onderzoeksdesign…….. 11

Steekproef…….……...… 11

Meetinstrumenten…… 11

Procedure van dataverzameling……..…...…..…… 12

Data-analyse……...……. 13

Resultaten…….……. 14

Deelvraag 1: Wat vinden ouders belangrijk in de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp?……..……..… 14

Ideale samenwerking ……..…….... 14

Belangrijke aspecten…….... 15

Deelvraag 2: Hoe ervaren ouders de SSOJH en SROJH over het algemeen?.....17

Positieve aspecten……..….. 17

Negatieve aspecten……..…….……19

Deelvraag 3: Hoe ervaren ouders de samenwerking met hulpverleners binnen de SSOJH en SROJH?…….……..…….……... 21

Positieve aspecten……...… 21

Negatieve aspecten……..…….…...… 22

Deelvraag 4: Hoe ervaren ouders de samenwerking met leerkrachten binnen de SSOJH en SROJH?…..…….……..… 23

Positieve aspecten…….…..... 23

Negatieve aspecten……..……...…. 25

Conclusie en discussie……..……. 27

Beperkingen, sterke punten en aanbevelingen voor vervolgonderzoek……..…… 29

Aanbevelingen voor de praktijk…….…. 31

Literatuurlijst……...……..… 33

Bijlagen……..…….....… 40

Bijlage 1 Interviewleidraad (SSOJH)……..…… 40

Bijlage 2 Interviewleidraad (SROJH)…….…..……..... 45

Bijlage 3 Codeboek……..……..…. 49

Inleiding

De laatste jaren is er steeds meer aandacht voor het passend onderwijs, waardoor het onderwijs en de jeugdhulp in Nederland te maken hebben gehad met veranderingen (De Boer & Kuijper, 2021). Zo is op 1 augustus 2014 de Wet Passend Onderwijs in werking getreden en op 1 januari 2015 de Jeugdwet ingevoerd. De Wet Passend Onderwijs stelt dat scholen via samenwerkingsverbanden dienen te zorgen voor optimale onderwijskansen en een passende plek voor alle leerlingen in het onderwijs (Coalitie Passend Onderwijs-Jeugdhulp-Zorg, 2018). Dit geldt ook voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften, waaronder leerproblemen (taal-, reken-, motivatie- en/of concentratieproblemen), sociaal-emotionele problemen (beperkte sociale vaardigheden en/of emotieregulatie) en/of gedragsproblemen worden verstaan (Smeets et al., 2017). Vanuit de samenwerkingsverbanden wordt er voor deze leerlingen een ondersteuningsplan opgesteld, waarin wordt beschreven hoe de ondersteuning georganiseerd wordt (Roso et al., 2021). Op deze manier kan er worden aangesloten bij hun kwaliteiten en mogelijkheden (Coalitie Passend Onderwijs-Jeugdhulp-Zorg, 2018).

Om hierop aan te kunnen sluiten, kan binnen het regulier onderwijs het preventie- en interventiemodel MTSS (Multi-Tiered System of Supports) worden gebruikt (Loftus-Rattan et al., 2023). Hiermee wordt er gekeken naar de aanpassingen die nodig zijn op drie niveaus binnen de school (Jimerson et al., 2016). Op het eerste niveau krijgen alle leerlingen een hoge kwaliteit onderwijs, wat voldoende is voor 80% van de leerlingen. Het tweede niveau bestaat uit kleinschalige interventies voor 15% van de leerlingen. Op het derde niveau worden intensieve geïndividualiseerde interventies geboden aan 5% van de leerlingen (Jones et al., 2012; Loftus-Rattan et al., 2023). Soms hebben leerlingen meer hulp nodig dan de school zelf kan bieden. Op dat moment kan er, op niveau 3 van het MTSS-model, extra ondersteuning vanuit de jeugdhulp worden ingezet (Roso et al., 2021; Smeets & Van Veen, 2018). Voor leerlingen met meer ernstige leer- of gedragsproblemen kan deze vorm van extra ondersteuning niet voldoende zijn (Bijstra, 2019). Zij kunnen dan op een cluster 4-school voor speciaal onderwijs geplaatst worden, waar naast extra voorzieningen binnen de school ook professionals vanuit de jeugdhulp betrokken zijn (Van Binsbergen et al., 2020).

Om goed aan te kunnen sluiten bij de kwaliteiten en mogelijkheden van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften, is er een goede en laagdrempelige samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp nodig (Smeets & Van Veen, 2018; Widmark et al., 2011). Uit onderzoek blijkt echter dat er in Nederland nog weinig samenwerking plaatsvindt tussen zowel het regulier als speciaal onderwijs en de jeugdhulp (Ledoux en Waslander, 2020). Deze samenwerking is juist van belang, omdat dit zorgt voor het vergroten van de effectiviteit van

het onderwijs en de jeugdhulp (Jonkman et al., 2021; McIntosh et al., 2021). Door het gebruik van een integrale aanpak worden kennis en vaardigheden gecombineerd (Kuijper-Siebelink et al., 2019). Vanuit het onderwijs kunnen problemen in een vroeg stadium door de leerkracht worden opgemerkt, waardoor deze vroegtijdig kunnen worden behandeld vanuit de jeugdhulp. Naast dat er op school wordt gekeken naar welke aanpassingen nodig zijn in de klas, wordt er vanuit de jeugdhulp ook gekeken naar de invloed van de bredere omgeving, zoals de thuissituatie (Jonkman et al., 2021). De schoolprestaties van leerlingen hangen namelijk samen met een (school)ondersteunend thuisklimaat (Cabus & Ariës, 2016). Beide partijen kunnen elkaar aanvullen in de kennis over de leerling, waardoor het probleem vanuit verschillende contexten wordt aangepakt en de interventies op elkaar worden afgestemd (McIntosh et al., 2021). Dit draagt bij aan een effectieve ondersteuning van de sociale en cognitieve ontwikkeling van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften (Garrote et al., 2017; Granrud et al., 2019; Van der Grinten et al., 2018), waardoor betere leerresultaten behaald worden en de uitsluiting van deze leerlingen wordt voorkomen (Hesjedal et al., 2015b; Odom et al., 2011).

Het belang van deze samenwerking wordt dan ook benadrukt in de Wet Passend Onderwijs en de Jeugdwet, maar de wijze waarop de samenwerking tot stand moet komen, wordt aan de praktijk overgelaten (Verheijden & De Lange, 2016). Hierbij is er nog niet veel onderzoek gedaan naar de wijze van samenwerking (Heim & Weijers, 2018), maar uit een rapport van Smeets & Van Veen (2018) over de samenwerking tussen het onderwijs, gemeenten en de jeugdhulp zijn er succesfactoren voor multidisciplinaire samenwerkingen vastgesteld. Ten eerste zijn *duidelijke, realistische en gemeenschappelijke doelen* van belang die door alle betrokkenen worden begrepen en geaccepteerd (Hesjedal et al., 2015a; Sloper, 2004; Smeets, 2007; Widmark et al., 2011). Voor het behalen van de doelen is het noodzakelijk dat er *voldoende tijd, middelen* en *ondersteuning* aanwezig zijn vanuit de organisaties en dat er gewerkt wordt via een *haalbaar tijdspad* met een *gefaseerde werkwijze* (Sloper, 2004; Smeets, 2007; Widmark et al., 2011). Het is belangrijk dat gedurende het proces *supervisie, monitoring* en *evaluatie* plaatsvindt, zodat er zicht ontstaat op de kwaliteit en de werkwijze aangepast kan worden (Sloper, 2004). Daarnaast zijn *duidelijke rollen en verantwoordelijkheden* belangrijke succesfactoren. Hierdoor weten alle betrokkenen wat er van henzelf en van anderen verwacht wordt, wat handvatten biedt om elkaar hierop aan te spreken (Sloper, 2004; Smeets, 2007; Widmark et al., 2011). Daarbij zijn *korte lijntjes*, *transparante communicatie* en *goede informatie-uitwisseling* belangrijk (Sloper, 2004; Smeets, 2007, Stoutjesdijk & Westerbeek, 2016). Ook blijkt uit meerdere onderzoeken dat het *onderlinge vertrouwen* onmisbaar is (Hesjedal et al., 2015a; Smeets, 2007; Widmark et al., 2011). Het vertrouwen kan worden

opgebouwd door inzicht te verkrijgen in elkaars professionele competenties, werkwijzen en beschikbare middelen (Bryson et al., 2015). Door het onderlinge vertrouwen neemt de motivatie en betrokkenheid toe, wat bijdraagt aan een effectievere samenwerking (Hesjedal et al., 2015a; Widmark et al., 2011). Tot slot zijn *gelijkwaardigheid, openheid* en *continuïteit* belangrijke succesfactoren (Widmark et al., 2011). In multidisciplinaire teams zijn er professionals betrokken met verschillende expertises, wat kan leiden tot het ontstaan van een hiërarchie. Voor een effectieve samenwerking is het echter belangrijk dat iedereen als gelijkwaardig wordt gezien en alle betrokkenen zich gewaardeerd en welkom voelen (Hesjedal et al., 2015a).

Een plek waar het onderwijs en de jeugdhulp al wel met elkaar hebben samengewerkt is de Samenwerking Speciaal Onderwijs en Jeugdhulp (SSOJH) in de gemeente X. Van 2016 tot 2024 werkten hier twee jeugd-GGZ instellingen samen met een cluster-4 basisschool. In 2022 is er een vergelijkbare samenwerking gestart tussen een samenwerkingsverband van zes jeugd-GGZ instellingen en vijf reguliere basisscholen in de gemeente Y: de Samenwerking Regulier Onderwijs en Jeugdhulp (SROJH). In beide samenwerkingen zijn de hulpverleners op vaste basis aanwezig op school voor diagnostiek, behandeling en ondersteuning voor leerlingen onder schooltijd, en consultatie en ondersteuning voor ouders en leerkrachten. Het onderwijs en de jeugdhulp zijn hierdoor met elkaar verbonden. De hulpvraag kan opgesteld worden door de leerkrachten, ouders, leerlingen of intern begeleiders. In de SSOJH wordt de inzet van de hulp eerst besproken met een gedragswetenschapper en moet de Commissie van Begeleiding toestemming geven. Ouders moeten daarna zelf een verwijzing regelen bij de jeugd-GGZ instelling en een aanmeldformulier invullen. In de SROJH beslissen de hulpverlener, schoolmaatschappelijk werker en intern begeleider over de inzet van de hulp. Hiervoor is er geen verwijzing nodig: de leerling kan direct worden aangemeld via een formulier. In beide trajecten vindt er daarna een intakegesprek plaats tussen de hulpverlener, ouders, leerling en leerkracht, waarin de hulpvraag wordt besproken en een verklarende analyse wordt gemaakt. Als de hulpvraag binnen het traject past, worden samen een behandelplan en doelen opgesteld. Door een systemische aanpak ontstaat er een gedeeld eigenaarschap, omdat zowel de leerlingen als de school en ouders onderdeel uitmaken van de oplossing. Zij krijgen hierbij kennis en vaardigheden aangereikt, die door intensief samenwerken ook gegeneraliseerd kunnen worden naar situaties buiten de school, zoals de thuissituatie (Bordewijk & Van Dijk, 2007).

Voor de ontwikkeling van leerlingen en de generalisatie van vaardigheden en kennis naar de school- en thuissituatie is het van belang dat de hulpverleners en leerkrachten samenwerken met ouders (Gwernan-Jones et al., 2015). Leerlingen ontwikkelen zich namelijk beter als thuis, school en de hulpverlening op elkaar afgestemd zijn (Waanders et al., 2007).

Daarnaast moet voor de inclusie van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften rekening gehouden worden met de brede context buiten de schoolomgeving (Daehlen, 2014; Hesjedal et al., 2015a). Ouders zijn vaak de eerste contactpersonen voor de leerlingen en professionals (Levasseur et al., 2019). Hierbij hebben zij een unieke kijk op de behoeften en uitdagingen van hun kind (Cheatham & Ostrosky, 2011) en spelen zij een belangrijke rol in het behandelproces (Smith et al., 2013). Uit verschillende onderzoeken blijkt dat een goede werkrelatie met ouders zorgt voor meer motivatie en zelfvertrouwen, een hoger welzijn en betere academische, cognitieve en sociaal-emotionele vaardigheden bij leerlingen (Bakker et al., 2013; Hornby & Lafaele, 2011; Lang et al., 2016; Leenders et al., 2019). De ervaringen en verwachtingen van ouders zijn hierin van belang voor de effectiviteit van de jeugdhulp (Van Houte et al., 2013). Volgens het principe van *Evidence Based Practice* is het namelijk cruciaal om het perspectief van de betrokkenen centraal te stellen om kwalitatief goede hulp te kunnen organiseren (Kuiper et al., 2016). Daarnaast zorgt het meenemen van het ouderperspectief voor een sterkere werkrelatie, een grotere tevredenheid over de hulp en een betere autonomie-ondersteuning (Hawke, 2019; Hetrick et al., 2017; Luther et al., 2019).

Uit bestaande Nederlandse onderzoeken, waarin is gekeken naar het ouderperspectief op de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp, zijn een aantal factoren vastgesteld die ouders belangrijk vinden. Ouders vinden dat zij medeverantwoordelijk zijn voor de leerprestaties van hun kind en hieraan kunnen bijdragen door samen te werken met professionals. Hierin spelen *bereikbaarheid, vriendelijkheid, vertrouwen, interesse* en *openheid* vanuit de professionals een bevorderende rol (Leenders et al., 2018; Nooteboom et al., 2020). Daarnaast wordt een *duidelijke toewijzing van taken en verantwoordelijkheden* gezien als een belangrijke factor (Ledoux & Waslander, 2020; Nooteboom et al., 2020). Ook benadrukken ouders het belang van een *regelmatige transparante communicatie en evaluatie* via e-mail, gesprekken en informatiebrieven (Leenders et al., 2018; Nooteboom et al., 2020). Vrijwel alle ouders vinden dat de gedeelde informatie duidelijk genoeg is, maar er bestaan wel verschillen tussen scholen (Leenders et al., 2018). Hierbij vinden ouders het belangrijk dat bijeenkomsten vooraf worden gepland, zodat zij zich hierop voldoende kunnen voorbereiden (Nooteboom et al., 2020). Tevens vinden ouders een *gedeelde besluitvorming* belangrijk, waarbij *keuzevrijheid* en een *duidelijk zorgplan* belangrijk zijn (Nooteboom et al., 2020). Een *actieve deelname* aan het proces, door het opstellen en evalueren van eigen doelen, vergroot de ouderbetrokkenheid (Nooteboom et al., 2020). Ouders hebben de samenwerking met professionals nodig om zich gesteund te voelen (Leenders et al., 2018).

Vanuit de Wet Passend Onderwijs wordt betracht de eigen stem en regie van ouders meer centraal te stellen (Coalitie Passend Onderwijs-Jeugdhulp-Zorg, 2018). Uit onderzoek blijkt echter dat ouders zich vaak onvoldoende gehoord en betrokken voelen (Ledoux & Waslander, 2020). Dit komt vaker voor bij ouders van leerlingen met ondersteuningsbehoeften (Elkins et al., 2003). Hulpverleners en leerkrachten handelen vaak vanuit een expertrol (Gwernan-Jones et al., 2015), terwijl de ouderbetrokkenheid groter is als er een gelijkwaardige samenwerking plaatsvindt (Widmark et al., 2011). In de praktijk blijkt dit echter lastig te realiseren, vooral bij kwetsbare gezinnen. Er ontstaan vaak problemen door het integreren van verschillende perspectieven (Davis et al., 2012; Simmons et al., 2018), conflicterende behoeften (Nooteboom et al., 2020; O'Brien et al., 2011) en ongelijke machtsverhoudingen tussen de hulpverleners, leerkrachten en ouders (Ten Brummelaar et al., 2017).

De SSOJH en SROJH beogen dat de hulpverleners en leerkrachten samenwerken met ouders. Binnen deze werkwijzen is er echter nog geen onderzoek gedaan naar het verloop van de samenwerking vanuit het ouderperspectief. Dit is belangrijk, omdat de samenwerking met ouders niet altijd goed verloopt en de ouderperspectieven hierin waardevol kunnen zijn (Ledoux & Waslander, 2020; Van Houte et al., 2013). Door inzicht te verkrijgen in het verloop van de samenwerking en de ervaringen van ouders in de SSOJH en SROJH kan beter worden begrepen welke aspecten hierin een rol spelen. Dit biedt kansen voor verbeteringen in de huidige werkwijzen, waardoor de samenwerking met ouders mogelijk versterkt kan worden. Hierdoor is het aannemelijk dat de effectiviteit van de geboden jeugdhulp en daarmee ook de leer- en ontwikkelingsresultaten van de leerlingen verbeteren (Bakker et al., 2013; Leenders et al., 2019). Dit kan bijdragen aan een inclusiever onderwijs, waarin elke leerling de kans krijgt om zich te ontplooien (Hesjedal et al., 2015b; Odom et al., 2011). Daarnaast is het bestaande wetenschappelijke kennisdomein over de samenwerking tussen ouders, hulpverleners en leerkrachten beperkt, waardoor de vraag naar praktijkgericht onderzoek toeneemt (Jonkman et al., 2021). Doordat dit ontbreekt, is het lastig om de samenwerking efficiënt in te richten. Dit onderzoek kan bijdragen aan het beperkte kennisdomein over de samenwerking vanuit het ouderperspectief bij de inzet van de SSOJH- en SROJH-werkwijze, en kan mogelijk worden ingezet bij vergelijkbare praktijkprojecten in het regulier en speciaal onderwijs.

Het doel van dit onderzoek is daarom het in kaart brengen en het vergelijken van de ervaringen van ouders in de samenwerkingen binnen de SSOJH en SROJH, zodat er op basis van de verschillen en verbeterpunten aanbevelingen kunnen worden gegeven voor de praktijk. De volgende hoofdvraag is hierbij opgesteld: *''Wat zijn de ervaringen van ouders binnen de Samenwerking Onderwijs en Jeugdhulp in het regulier (SROJH) en het speciaal (SSOJH)*

onderwijs, en in hoeverre zit hierin een verschil?'' Om antwoord te geven op de hoofdvraag zijn de volgende deelvragen opgesteld:

1. Wat vinden ouders belangrijk in de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp?
2. Hoe ervaren ouders de SSOJH en SROJH over het algemeen?
3. Hoe ervaren ouders de samenwerking met hulpverleners binnen de SSOJH en SROJH?
4. Hoe ervaren ouders de samenwerking met leerkrachten binnen de SSOJH en SROJH?

Methode

Onderzoeksdesign

Dit onderzoek is onderdeel van een longitudinaal onderzoeksproject opgezet door een jeugd-GGZ instelling en de RUG. Binnen dit onderzoeksproject wordt er naar de SSOJH en SROJH gekeken vanuit de perspectieven van de hulpverleners, leerkrachten, ouders en leerlingen, om zo inzicht te verkrijgen in de tevredenheid, effectiviteit en werkzame factoren. Vanuit de RUG zijn er in studiejaar 2024-2025 drie masterstudenten betrokken met ieder een eigen subthema voor hun onderzoek.

Om antwoord te geven op de hoofd- en deelvragen van dit onderzoek is er gebruik gemaakt van een kwalitatief onderzoeksdesign met semi-gestructureerde interviews. Hierdoor kan er een gedetailleerd inzicht verkregen worden in de mening van ouders over het verloop van de samenwerking met de hulpverleners en leerkrachten, de tevredenheid en verbeterpunten (Adeoye-Olatunde & Olenik, 2021).

Steekproef

De onderzoekspopulatie bestond uit ouders van leerlingen die zijn aangemeld bij de Samenwerking Onderwijs en Jeugdhulp op een cluster 4-basisschool in de gemeente X en vijf reguliere basisscholen in de gemeente Y. Vanuit de jeugd-GGZ instelling zijn alle ouders benaderd die betrokken zijn bij de SSOJH of SROJH. In totaal zijn er tien ouders geïnterviewd. Ouders 1 tot en met 6 zijn betrokken bij de SSOJH en ouders 7 tot en met 10 bij de SROJH. De steekproef bestond uit vijf vrouwen en één man binnen de SSOJH en drie vrouwen en één man binnen de SROJH. Hiervan zijn zes vrouwen individueel geïnterviewd en in twee interviews hebben een man en een vrouw gezamenlijk deelgenomen.

Meetinstrumenten

Om antwoord te geven op de deelvragen zijn er semi-gestructureerde interviews afgenomen. Tijdens de interviews was er de mogelijkheid om meer of minder diep in te gaan op bepaalde onderwerpen (Adeoye-Olatunde & Olenik, 2021). Op deze manier is er data verzameld over het belang van de samenwerking volgens ouders, de algemene positieve en negatieve aspecten, het verloop van de samenwerking tussen ouders – hulpverleners en ouders – leerkrachten, en de tevredenheid van ouders.

Voorafgaand aan het onderzoek zijn er twee vergelijkbare interviewleidraden opgesteld door de jeugd-GGZ instelling en de RUG (Bijlage 1, Bijlage 2). Beide interviewleidraden zijn gebaseerd op de artikelen van Widmark et al. (2011) en Hesjedal et al. (2015a). Hoewel in beide interviewleidraden dezelfde thema's aan bod kwamen, verschilde een enkele vraagstelling

binnen de thema's. De thema's die aan bod zijn gekomen tijdens de interviews en enkele voorbeeldvragen zijn weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1

Interviewthema's en Voorbeeldvragen

Thema	Voorbeeldvraag
Algemeen: informatie leerling	Hoe oud is uw zoon/dochter?
Algemeen: betrokken hulpverlening	Hoe lang is de jeugdhulpverlening al betrokken/betrokken geweest?
Visie op samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs	Hoe belangrijk vindt u een effectieve samenwerking tussen de jeugdhulpverlening en het onderwijs op een schaal van 1 tot 10?
Verwachtingen/start SSOJH/SROJH	Hoe verliep de aanmelding van uw zoon/dochter bij de jeugdhulpverlener?
Samenwerking binnen SSOJH/SROJH	Wie zijn er allemaal betrokken bij het traject van uw kind?
Samenwerking met hulpverlener/leerkracht	Welk cijfer zou u de samenwerking geven op schaal van 1 tot 10?

Procedure van dataverzameling

Voorafgaand aan de dataverzameling is er een onderzoeksplan opgesteld door de jeugd-GGZ instelling en de RUG, die daarna door de ethische commissie van de afdeling Pedagogische en Onderwijswetenschappen van de RUG is goedgekeurd.

De interviews van de SSOJH zijn afgenomen in 2022 en de interviews van de SROJH in 2025. Vier interviews zijn online afgenomen en vier interviews zijn fysiek afgenomen door een onderzoeker vanuit de jeugd-GGZ instelling. De online interviews zijn afgenomen via het programma Teams of Google Meet en de fysieke interviews op school of bij de ouders thuis. De interviews duurden ongeveer 45 minuten.

Alle respondenten hebben een informatiebrief ontvangen en een toestemmingsformulier getekend. Hierin stonden de rechten van de respondenten beschreven, is er benadrukt dat het onderzoek geheel vrijwillig is en dat zij tijdens het onderzoek mogen stoppen, zonder dat daar gevolgen aan vastzitten. De interviews zijn opgenomen door middel van geluidopnames,

waarvoor de respondenten toestemming hebben gegeven. Met behulp van deze geluidsopnames zijn de interviews getranscribeerd. De vijf interviews over de SSOJH zijn getranscribeerd in Excel door een onderzoeker vanuit de jeugd-GGZ instelling en de drie interviews over de SROJH zijn getranscribeerd in Word door de masterstudent. Alle data zijn geanonimiseerd, zodat deze niet terug te leiden zijn naar een specifieke respondent. De opnames en transcripten worden bewaard in een beveiligde omgeving van de jeugd-GGZ instelling en de RUG.

Data-analyse

De interviewtranscripten zijn gecodeerd en geanalyseerd door de masterstudent in Excel met behulp van de *Constant Comparative Method.* Tijdens het codeerproces zijn de opgestelde codes steeds vergeleken met nieuwe data en aangepast om zo tot een theorie te komen die gegrond is in de data (Boeije, 2002). Er is zowel deductief als inductief gecodeerd. De volgende deductieve codes, geïdentificeerd vanuit de literatuur, zijn gebruikt als richtinggevende basis: *gezamenlijke visie en doelen, regelmatige evaluatie, duidelijke rolverdeling, regelmatige en transparante communicatie, wederzijds vertrouwen en respect, voldoende tijd, middelen en ondersteuning, korte lijntjes, goede informatie-uitwisseling, openheid en gelijkwaardigheid.* De getranscribeerde interviews zijn eerst doorgelezen, waarna het coderen is gestart. De deductieve codes zijn flexibel toegepast en gekoppeld aan passende tekstfragmenten. Sommige deductieve codes zijn inductief aangepast en specifieker geformuleerd om beter aan te sluiten bij de data. Zo is bijvoorbeeld de code *gelijkwaardigheid* aangepast naar *openstaan voor elkaar* en de code *goede informatie-uitwisseling* naar *voldoende geïnformeerd*. Daarnaast zijn er met inductief coderen ook nieuwe codes opgesteld, die voorafgaand nog niet waren geïdentificeerd. Hierbij is er open, axiaal en selectief gecodeerd (Corbin & Strauss, 2015). Tijdens het open coderen zijn er relevante tekstfragmenten geselecteerd en gekoppeld aan een nieuwe code die het fragment goed omschrijft. De tekstfragmenten zijn steeds met elkaar vergeleken en verbonden door dezelfde codes toe te voegen. Vervolgens zijn bij het axiaal coderen alle codes met elkaar vergeleken en gecombineerd tot hoofdcodes. Het open en axiaal coderen is beëindigd bij het bereiken van saturatie, waarbij er geen nieuwe codes meer nodig waren om de nieuwe data te beschrijven. Tot slot zijn bij het selectief coderen de hoofdcodes met elkaar verbonden door overkoepelende thema's. De hoofd- en subcodes zijn vastgelegd in een codeboek (Bijlage 3).

Daarna zijn op basis van het codeboek de hoofd- en subcodes gegroepeerd onder de vier deelvragen voor het beantwoorden van de hoofdvraag. De data uit de interviews zijn per subcode geanalyseerd en samengevat, waarbij er is gekeken naar de overeenkomsten en verschillen zowel binnen als tussen de SSOJH en SROJH.

Resultaten

Om antwoord te geven op de hoofdvraag van dit onderzoek worden de resultaten in de resultatensectie voor elke deelvraag thematisch beschreven.

Deelvraag 1: Wat vinden ouders belangrijk in de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp?

Over het algemeen vinden de ouders een goede samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp erg belangrijk. Gemiddeld geven zij het belang van deze samenwerking een 8.8 op een schaal van 1 tot 10 (1 = helemaal niet belangrijk, 10 = heel belangrijk).

Ideale samenwerking

In de interviews is er gevraagd naar hoe de ouders een ideale samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp voor zich zien. Hieruit zijn er een aantal kenmerken van een ideale samenwerking naar voren gekomen (Tabel 2).

Tabel 2

Kenmerken van een Ideale Samenwerking

Hoofdcode	Subcode
Ideaalbeeld samenwerking ow jh	Korte lijntjes
	Transparante communicatie
	Openstaan voor elkaar
	Van elkaar leren
	Alle leerlingen screenen
	Handleiding van elke leerling
	Hulpverlening genormaliseerd

Zes ouders vertellen dat er in een ideale samenwerking korte lijntjes moeten zijn tussen thuis, school en de hulpverlening, waardoor er een goede basis is voor de leerlingen. Volgens de ouders is het van belang dat er een ‘’hele nauwe band’’ (ouder 2) is tussen de zorg en het onderwijs, zodat de hulpverleners, school en ouders elkaar makkelijk kunnen vinden. *‘’Ik krijg het vanuit de hulpverlener en dan in de klas gaat het verder en dat het weer naar de ouders gaat. Op die manier, dat de navolging er is’’*, aldus ouder 9. Hierin is een transparante communicatie tussen de betrokkenen belangrijk, omdat dit zorgt voor vertrouwen, duidelijkheid en betrokkenheid. Zo vertelt ouder 3 het volgende: *‘’Dat je weet wat er besproken is en wat er misschien eventueel is uitgekomen, waar wij dan weer iets mee kunnen’’*. Om de betrokkenheid

van ouders te vergroten vinden twee ouders het belangrijk dat alle betrokkenen openstaan voor elkaar. De ouders hechten er waarde aan dat zij worden meegenomen in het proces, waarbij er ruimte is voor ‘’hoor en wederhoor’’ (ouder 2). Eén ouder vindt het ook belangrijk dat alle betrokkenen hierdoor van elkaar kunnen leren.

Daarnaast vinden de ouders het belangrijk dat de jeugdhulp beschikbaar is voor alle leerlingen op school. Zo benoemen drie ouders het belang van regelmatige screening met behulp van vragenlijsten of gesprekken met professionals. Door monitoring van leerlingen kunnen problemen vroegtijdig gesignaleerd worden: ‘*’Dat je op die manier toch een beetje kunt screenen van: nou hoe zitten de kinderen in hun vel? En kunnen wij daar misschien iets mee als jeugdhulpverlening? Met docenten of met de leerkrachten?’’* (ouder 8). Volgens twee ouders zou er ook een handleiding moeten zijn voor elke leerling. Door ervaringen en afspraken vast te leggen onstaat er een gedeeld referentiekader, waardoor de betrokkenen handvaten krijgen: *‘’Soms weet je ook niet hoe je met je kind moet omgaan. En als je kind een soort handleiding heeft, dan zou dat een stuk makkelijker zijn’’* (ouder 9). Om de beschikbaarheid van de jeugdhulp te vergroten, vinden drie ouders dat de jeugdhulp allereerst genormaliseerd moet worden, omdat zij vaak stigmatisering rondom de inzet van jeugdhulp ervaren. Ouder 9 benadrukt hierin het belang van een goede informatievoorziening: *‘’Het zou voor ouders wat makkelijker worden als ze wat meer op de hoogte zijn, dat ze ook veel eerder aan de bel kunnen trekken voor hun kind in plaats van de schaamte die de meeste ouders hebben’’.*

Belangrijke aspecten

In de interviews is er aan de ouders gevraagd om aspecten van een samenwerking, die worden genoemd in de literatuur, te rangschikken. In de interviews over de SSOJH zijn de volgende vijf aspecten behandeld: gezamenlijke visie en doelen, wederzijds vertrouwen en respect, regelmatige en transparante communicatie, regelmatige evaluatie en een duidelijke rolverdeling. In de interviews over de SROJH is het aspect gezamenlijke visie en doelen behandeld als de twee losse aspecten. In Tabel 3 is weergegeven hoe de aspecten volgens de ouders in de SSOJH en SROJH zijn geordend van meest naar minst belangrijk.

Tabel 3

Ordening Belangrijke Aspecten Samenwerking SSOJH en SROJH

Aspect (SSOJH)	**Rangnummer**		**Aspect (SROJH)**
Wederzijds vertrouwen en respect	1	1	Wederzijds vertrouwen en respect
		2	Gezamenlijke doelen

Regelmatige en transparante communicatie	1	2	Duidelijke rolverdeling
		3	Regelmatige en transparante communicatie
Gezamenlijke visie en doelen	2		
Regelmatige evaluatie	3	4	Regelmatige evaluatie
Duidelijke rolverdeling	4	5	Gedeelde visie

SSOJH. Vijf ouders benadrukken dat alle aspecten belangrijk zijn. Daarnaast wordt wederzijds vertrouwen en respect bovenaan gezet. Dit wordt gezien als de basis, waarbij herhaaldelijk benoemd wordt hoe belangrijk dit is voor een effectieve samenwerking: *''Ik denk dat daar alles mee begint (...) Want als je geen respect voor elkaar hebt en geen vertrouwen in elkaar hebt, dan houdt alles op''* (ouder 3). Ook staat een regelmatige en transparante communicatie bovenaan. De ouders vinden het belangrijk om op de hoogte te zijn van hoe het gaat in het SSOJH-traject: *''Omdat ik ook wil eten hoe het op school gaat, want [leerling] vertelt niks''* (ouder 5).

De ouders zetten een gezamenlijke visie en doelen op de tweede plek. Dit geeft volgens de ouders richting aan de hulpverlening en voorkomt dat de betrokkenen langs elkaar heen werken. Zo vertelt ouder 2: *''De hulpvraag komt meestal vanuit de ouders of vanuit de school. Wil een zorgverlener daar gericht en effectief op willen acteren, dan moet die wel dezelfde visie en doelen hebben''*.

Een regelmatige evaluatie staat volgens de ouders op plek drie. De evaluatiemomenten bieden ruimte om stil te staan bij de voortgang, waardoor er bijgestuurd kan worden: *''Je moet tussentijds wel kunnen kijken hoe het gaat. En dan eventueel je visie of in ieder geval af en toe je doelen bijstellen als je toch niet goed bezig bent of als het geen effect heeft''* (ouder 2).

Tot slot zetten de ouders een duidelijke rolverdeling onderaan. De ouders vinden dit aspect belangrijk, maar ook vaak al vanzelfsprekend: *''Iedereen weet wel wie wat moet doen. Het is duidelijk wat de leraar doet, iedereen weet wat mijn rol is, iedereen weet wat [organisatie] doet''* (ouder 4).

SROJH. Twee ouders benadrukken dat alle aspecten belangrijk zijn. Daarnaast wordt wederzijds vertrouwen en respect op plek één gezet, omdat de ouders dit een randvoorwaarde vinden voor een effectieve samenwerking: *''Zonder vertrouwen en respect kom je eigenlijk niet heel erg ver''* (ouder 7).

Het hebben van gezamenlijke doelen staat op de tweede plek. Door gezamenlijke doelen te stellen en hier naartoe te werken, staan volgens ouder 7 ''alle neuzen dezelfde kant op'', waardoor er een sterke basis ontstaat. Daarbij staat een duidelijke rolverdeling tevens op de

tweede plek. Dit wordt ook gezien als een voorwaarde voor een goede samenwerking en draagt volgens de ouders bij aan het behalen van gezamenlijke doelen. Wel moet een duidelijke rolverdeling flexibel worden toegepast: *''Omdat je soms toch door elkaar gaat in die rol, omdat je dan net op dat moment even die dingen ziet die de ander zou moeten doen''* (ouder 7).

De ouders zetten een regelmatige en transparante communicatie op plek drie. Ouder 7 benadrukt het belang hiervan als volgt: *''Als jij als ouder zijnde niet transparant bent, dan kan jouw kind niet geholpen worden''*.

Een regelmatige evaluatie staat op de vierde plek. Volgens de ouders helpt dit om samen te werken aan passende hulp, om bij te sturen en is dit verbonden aan een regelmatige en transparante communicatie. Ouder 8 wijst hierbij op het volgende: *''Het hoeft van mij niet elke maandag. Als ik één keer in de vier à zes weken contact heb, is het prima''*.

Volgens de ouders staat een gedeelde visie op plek vijf. De ouders vinden dit aspect belangrijk, maar geven ook aan dat er bij gezamenlijke doelen vaak vanzelf een gedeelde visie ontstaat. Daarbij geeft ouder 9 aan dat een volledige gedeelde visie niet altijd realistisch is, doordat de problemen rondom de leerling soms ook in de context kunnen zitten in plaats van in de leerling zelf: *''Het moet in wezen er wel bij staan natuurlijk, maar je moet accepteren van elkaar dat je geen gedeelde visie hebt, want anders waren er ook geen problemen''*.

Deelvraag 2: Hoe ervaren ouders de SSOJH en SROJH over het algemeen?

Positieve aspecten

In de interviews is er gevraagd naar het verloop van de SSOJH en SROJH over het algemeen. Hieruit zijn er aspecten naar voren gekomen die de ouders als positief ervaren (Tabel 4). In de rechter en linker kolom zijn de aspecten weergegeven die de ouders specifiek in de SSOJH of SROJH ervaren en in de middelste kolom de aspecten die vanuit beide samenwerkingen naar voren zijn gekomen. In de samenwerkingen benoemen de ouders ongeveer evenveel gedeelde aspecten als context specifieke aspecten.

Tabel 4

Positieve Aspecten in de Samenwerkingen over het Algemeen

SSOJH	**Gedeeld**	**SROJH**
Gedeelde analyse	Helpend voor leerling	Ondersteunt leerkrachten
Openstaan voor elkaar	Individuele aandacht leerling	Vertrouwenspersoon voor
Zorgt voor transparantie	Ondersteunt ouders	leerling

Voldoende geïnformeerd

Gedeeld. Acht ouders vinden de samenwerking helpend voor de leerling. De leerlingen zijn volgens de ouders opener in hun communicatie, beter in het aangeven van grenzen, beter in het omgaan met emoties en hebben een positiever zelfbeeld. Deze positieve ontwikkeling hangt volgens vier ouders samen met de individuele aandacht die de leerlingen krijgen van de hulpverlener, omdat de leerkrachten hier vaak geen ruimte voor hebben. Dit is volgens de ouders belangrijk voor zowel de leerlingen als voor de ouders zelf: ‘*’Als je in onze situatie zit, is het heel fijn dat er een partij bij komt. Eén die alleen voor hem bezig is’’* (ouder 9).

Vier ouders voelen zich ondersteund door de samenwerking. De ouders vinden het fijn dat ze hun zorgen kunnen bespreken en kunnen vragen om advies: *‘’Soms weet ik zelf niet hoe ik iets moet doen of aanpakken en dan merk ik wel dat het fijn is als [hulpverlener] er is. Dat ik even met haar kan overleggen’’* (ouder 4). Er kan vanuit een ‘’professioneel oog’’ (ouder 4) naar een situatie worden gekeken, doordat de hulpverlener dingen ziet die de ouders zelf niet zien: ‘’*De hulpverlener, daarin merk je wel dat zij weer met andere open ideeën komt’’* (ouder 7). De ervaren ondersteuning hangt samen met hoe goed de ouders zich geïnformeerd voelen. Zeven ouders geven aan dat ze over het algemeen voldoende zijn geïnformeerd en er geen zorgen zijn over het gebrek informatie. Gemiddeld geven de ouders dit aspect in de SSOJH een 8.6 en in de SROJH een 7.3 op een schaal van 1 tot 10 (1= helemaal niet goed, 10 = heel goed).

SSOJH. Twee ouders benadrukken de mogelijkheid tot een gedeelde analyse. Ouder 3 vertelt dat het stellen van gezamenlijke doelen een belangrijk onderdeel is van het proces: *‘’Daar begon het zo’n beetje mee. Van wat is het doel en wat gaan we doen. Kijkt iedereen er hetzelfde tegenaan’’.* Het is een uitkomst om ‘’op dezelfde lijn te zitten’’ (ouder 1). Een gedeelde analyse wordt ondersteund, doordat de betrokkenen volgens drie ouders openstaan voor elkaar. Ouder 1 beschrijft het verschil met een eerdere samenwerking: *‘’Daar werd ik niet gehoord. Maar sinds hij bij jullie zit, worden wij tenminste wel gehoord’’.* Er is ruimte voor iedereens mening en ideeën, en eventuele meningsverschillen kunnen worden besproken. *‘’Ook als we het niet met elkaar eens zijn, zouden we dat wel bespreken’’*, aldus ouder 4.

Deze aspecten worden ook ondersteund, doordat de samenwerking volgens twee ouders zorgt voor transparantie. Samen1Plan zorgt voor een toegankelijk en duidelijk overzicht, waardoor de ouders op de hoogte zijn van de voortgang en afspraken: *‘’Ik word goed op de hoogte gehouden en ik kan alles terugzien in Samen1Plan, dus als er wat is of er zijn onduidelijkheden, dan kan ik daar ook altijd in kijken’’*, aldus ouder 3. Hierdoor ontstaan er

ook geen verassingen: *''We weten precies waar we aan toe zijn en waar we het over hebben''* (ouder 1).

SROJH. Volgens één ouder worden, naast de ouders, ook de leerkrachten ondersteund door de samenwerking. De aanwezigheid van de hulpverlener leidt volgens ouder 7 tot nieuwe kennis en inzichten: *''Ondanks dat de school wel dingen weet over autisme en ADHD, dat de hulpverlener ervoor zorgt dat ze daar nog meer inhoudelijke dingen over te weten komen''*. Daarbij benadrukken drie ouders dat de samenwerking zorgt voor een onafhankelijke vertrouwenspersoon voor de leerling: *''Dat hij gewoon een neutraal iemand heeft waar hij mee kan praten. En daar heeft hij ook echt volledig vertrouwen in''* (ouder 8).

Negatieve aspecten

Uit de interviews zijn er daarnaast aspecten naar voren gekomen die de ouders als negatief ervaren binnen de SSOJH en SROJH over het algemeen (Tabel 5). Binnen de SROJH benoemen de ouders meer negatieve aspecten dan binnen de SSOJH.

Tabel 5

Negatieve Aspecten in de Samenwerkingen over het Algemeen

SSOJH	**Gedeeld**	**SROJH**
Verschillende verwachtingen	Opstart kan beter	Geen navolging
	Niet helpend genoeg	Niet openstaan voor elkaar
		Weinig gezamenlijke evaluatie
		Onvoldoende geïnformeerd
		Ondersteunt ouders onvoldoende
		Niet gericht op thuissituatie
		Weinig bekend voor ouders

Gedeeld. Twee ouders geven aan dat de opstart van het traject beter kon. Dit wordt namelijk omschreven als ''rommelig'' (ouder 2). De ouders wijzen op vertragingen door de COVID-19 pandemie en de zomervakantie, waardoor de planning niet verliep zoals gewenst: *''Het was best wel een lang proces voordat er eindelijk een eerst gesprek was en voordat er duidelijk was wat er nou ging gebeuren''* (ouder 7). Volgens dezelfde ouder moet de school hierin actiever zijn: *''Ik denk dat school daarin gewoon beter had kunnen aangeven van: we starten volgend schooljaar''*. Drie ouders vinden de geboden hulp daarbij niet helpend genoeg, onder andere door een slechte opstart, weinig aansluiting en weinig contactmomenten tussen

de leerling en hulpverlener .*''Het is allemaal te kort. Het is allemaal niet intens genoeg. En hij heeft dat echt nodig''*, aldus ouder 9.

SSOJH. Eén ouder vertelt dat er verschillende verwachtingen waren tussen de betrokkenen: *''Ik had er uiteindelijk wel iets meer ervan verwacht en gehoopt''* (ouder 2). De ouder reflecteert ook op haar eigen verwachtingen: *''En misschien dat mijn wens, hoop, de verwachting wat hoger waren dan wellicht waargemaakt had kunnen worden''*.

SROJH. Twee ouders uiten frustratie over het gebrek aan navolging. Ondanks eigen inspanningen, zoals mailen, doorgeven van informatie en initiatief nemen, bleef de reactie van de betrokkenen uit. Volgens de ouders is er geen duidelijke lijn tussen de hulpverleners, school en ouders: *''De navolging is er niet, gewoon niet''* (ouder 10). Dezelfde twee ouders geven aan dat dit beïnvloed wordt, doordat de betrokkenen niet openstaan voor elkaars mening of ideeën. De ouders hebben het gevoel dat ze steeds moeten strijden om gehoord te worden: *''We moeten alles met de vuist op tafel doen''* (ouder 9).

Eén ouder geeft aan dat er weinig gezamenlijke evaluatie plaatsvindt tussen de hulpverlener, leerkracht en ouders. De ouder vindt het fijn als dit vaker wordt gedaan: *''Wat vaker met de ouders, leerkrachten en de hulpverlener in gesprek. Dat je dan ook gewoon echt met z'n allen aan tafel zit en gewoon echt één doel hebt waar je over spreekt''* (ouder 8).

Drie ouders voelen zich onvoldoende geïnformeerd over de opzet en het verloop van het traject door een gebrekkige informatievoorziening vanuit de hulpverleners of school. *''In het begin was het toch niet zo heel goed duidelijk en naarmate de weken verstreken, hadden we inderdaad best wel wat willen horen''*, aldus ouder 10. Mede door deze gebrekkige informatieondersteuning voelen drie ouders zich onvoldoende ondersteund. Zo vertelt ouder 9 het volgende: *''Er komt een heleboel ook terug naar de ouders en dat stuk wordt niet begeleid''*.

Volgens twee ouders is de ondersteuning uitsluitend gericht op wat er binnen de schoolmuren gebeurt en niet op de thuissituatie. Ondanks de communicatie hierover, werd terugkerend de scheiding tussen privé en school benoemd: *''Uiteindelijk heeft [hulpverlener] gezegd van dat privédeel, daar kon zij niet zo veel mee''* (ouder 9). De ouders vinden dit juist essentieel: *''Wij zijn nog steeds van mening, dat als het thuis niet lekker gaat, gaat het op school ook niet lekker''* (ouder 9).

Drie ouders vinden dat de samenwerking weinig bekend is voor ouders. Zo vertelt ouder 8: ''*Het is net nieuw daar op school, dus het is nog niet zo heel bekend bij ouders''*. Volgens de ouders moet dit onder de aandacht gebracht worden, zodat duidelijker is welke ondersteuning beschikbaar is en hoe zij hier gebruik van kunnen maken.

Deelvraag 3: Hoe ervaren ouders de samenwerking met hulpverleners binnen de SSOJH en SROJH?

Positieve aspecten

In de interviews is er gevraagd naar de ervaringen in de samenwerking met de hulpverleners binnen de SSOJH en SROJH. Hieruit zijn er aspecten naar voren gekomen die de ouders als positief ervaren (Tabel 6). De ouders benoemen veel gedeelde positieve aspecten.

Over het algemeen zijn de ouders erg tevreden over de samenwerking met de hulpverleners. Gemiddeld geven de ouders de samenwerking met de hulpverleners in de SSOJH een 8.8 en in de SROJH een 7.5 op een schaal van 1 tot 10 (1= helemaal niet goed, 10 = heel goed).

Tabel 6

Positieve Aspecten in de Samenwerkingen met Hulpverleners

SSOJH	Gedeeld	SROJH
Goede klik	Transparant	
	Goede afstemming	
	Korte lijntjes	
	Betrouwbaar in contact	
	Open en eerlijk	
	Behulpzaam	

Gedeeld. Acht ouders geven aan dat zij de hulpverleners transparant vinden, waardoor zij goed op de hoogte worden gehouden van de belangrijke zaken. De hulpverleners geven regelmatig een terugkoppeling van de gesprekken met de leerlingen: *''Als het gesprek is geweest, belt ze even op om te zeggen wat er is besproken en hoe het is gegaan''* (ouder 5). De informatie wordt uitgewisseld via Samen1Plan, videobellen, een telefoongesprek of via persoonlijk contact. Door een goede transparantie ervaren acht ouders ook een goede afstemming met de hulpverleners. Via contactmomenten wordt de aanpak onderling goed afgestemd: *''Ze heeft vervolgens weer met mij besproken van: nou heb jij hier nog aanvullingen op? Of vindt jij iets anders belangrijker dan wat [leerling] nu belangrijk vindt?''* (ouder 8). Hierdoor worden misverstanden voorkomen. ''*Dan vraagt ze van tevoren even van: zou je [leerling] even willen zeggen dat ik hem morgen uit de kas haal om zo en zo laat? Dat hij dan niet verrast is''*, aldus ouder 5.

Zes ouders vertellen dat er korte lijntjes zijn met de hulpverleners. De hulpverleners zijn gemakkelijk en snel bereikbaar via appcontact, mail of telefonisch. Zo vertelt ouder 8: *''Het is altijd toegankelijk, we krijgen vlug reactie. Als er een gesprek nodig is, dan plant ze dat gewoon in. Het kan gewoon vaak we een weekje later''*. De betrouwbaarheid in het contact vanuit de hulpverleners speelt hierin een aanvullende rol. Vier ouders geven aan dat zij hierdoor weten wat zij kunnen verwachten in het contact met de hulpverleners: *''Ze mailt ook altijd terug''* (ouder 3) en *''Als er iets is dan hoor ik het altijd''* (ouder 4). In dit contact ervaren drie ouders dat de communicatie met de hulpverleners open en eerlijk is. De ouders voelen zich vrij om vragen te stellen en er is ruimte om alles met elkaar te bespreken: *''Ook als er dingen zijn waar we tegenaan lopen, dan bespreken we dat gewoon met elkaar''* (ouder 4).

Volgens acht ouders zijn de hulpverleners daarnaast behulpzaam. De hulpverleners zijn bereid om te helpen door zich flexibel op te stellen en tijd vrij te maken. Zo vertelt ouder 3: *''Wij werden op maandag gebeld dat wij woensdag gesprek hadden (...) Toen dacht ik: ze zal vast niet kunnen. Maar toen heeft ze toch, zelfs op haar vrije dag, gezorgd dat ze er bij was''.* Daarbij waarderen de ouders dat de hulpverleners meedenken, zaken zo snel mogelijk proberen op te pakken en het beste voorhebben met de leerlingen.

SSOJH. Vijf ouders ervaren een goede klik met de hulpverleners. Ze benadrukken hierbij het belang van deze klik: *''Als die klik er is, dan bereik je ook meer''* (ouder 1) en *''Die klik moet er gewoon zijn, want anders werkt het natuurlijk niet''* (ouder 3). De ouders ervaren dat de hulpverleners een goede klik hebben met de leerlingen, maar ook met de ouders zelf: *''Ik vind [hulpverlener] zelf ook heel prettig om mee te praten''* (ouder 5).

Negatieve aspecten

Uit de interviews zijn er daarnaast aspecten naar voren gekomen die de ouders als negatief ervaren in de samenwerking met de hulpverleners (Tabel 7). In beide samenwerkingen is er gevraagd naar de negatieve aspecten, maar alleen in de SROJH zijn deze door de ouders benoemd.

Tabel 7

Negatieve Aspecten in de Samenwerkingen met Hulpverleners

SSOJH	Gedeeld	SROJH
		Geen/weinig contactmomenten
		Transparantie kan beter

	Afstemming kan beter
	Weinig kennis/ervaring

SROJH. Drie ouders benoemen het gebrek aan contactmomenten met de hulpverleners. Ouder 8 geeft aan dat het initiatief voor contact vooral bij haarzelf ligt, maar het prettig zou vinden als er ook vaste contactmomenten worden gepland. Twee andere ouders benadrukken het gebrek aan contact nog nadrukkelijker: *''Er is nul contact''* (ouder 9). Ondanks pogingen tot contact blijft een reactie van de hulpverleners vaak uit en verloopt het contact via derden, zoals de zorgcoördinator. Dit wordt versterkt door een slechte transparante communicatie vanuit de hulpverleners. Twee ouders ervaren dat zij weinig horen van de hulpverleners en er vaak zelf achteraan moeten om geïnformeerd te worden. Daarbij vinden de ouders dat er een ongelijkheid is in de transparantie vanuit de hulpverleners: *''Voor ons lijkt het heel erg alsof, omdat [ouder] het hoofdverblijf is, met haar meer wordt besproken dan met ons''* (ouder 9). Hierdoor krijgen de ouders regelmatig achteraf te horen wat er speelt en kunnen zij niet goed inspelen op wat de leerling nodig heeft. Eén ouder vindt daarom dat de afstemming met de hulpverlener beter kan, met name rondom de planning van gesprekken met de leerling. Deze vinden namelijk vaak onverwachts plaats, waardoor er voor de ouder geen mogelijkheid is om de leerling hierop voor te bereiden. ''*Je weet vooraf niet, volgende week gaat ze met hem in gesprek. Dat zou wel fijn zijn, dan kun je hem voorbereiden''*, aldus ouder 7.

Daarnaast geven twee ouders aan dat de hulpverlener te weinig kennis en ervaring heeft, met name gericht op complexe scheidingssituaties. Dit roept twijfels op over de geschiktheid: ''*Dat ze te onervaren is. Het is toch leeftijd, het speelt toch wel mee''* (ouder 10).

Deelvraag 4: Hoe ervaren ouders de samenwerking met leerkrachten binnen de SSOJH en SROJH?

Positieve aspecten

In de interviews is er gevraagd naar de ervaringen in de samenwerking met de leerkrachten binnen de SSOJH en SROJH. Er zijn aspecten naar voren gekomen die de ouders hierin als positief ervaren (Tabel 8). Binnen de SSOJH benoemen de ouders meer positieve aspecten dan binnen de SROJH.

Over het algemeen zijn de ouders erg tevreden over de samenwerking met de leerkrachten binnen de SSOJH, met een gemiddelde van 8.0 op een schaal van 1 tot 10 (1= helemaal niet goed, 10 = heel goed). De ouders binnen de SROJH zijn een stuk minder tevreden

over de samenwerking met de leerkrachten, met een gemiddelde van een 5.0 op een schaal van 1 tot 10 (1= helemaal niet goed, 10 = heel goed).

Tabel 8

Positieve Aspecten in de Samenwerkingen met Leerkrachten

SSOJH	Gedeeld	SROJH
Korte lijntjes	Betrouwbaar in contact	Behulpzaam
Open en eerlijk		
Goede klik		
Transparant		
Goede afstemming		
Zien leerling en behoeften		

Gedeeld. Vier ouders benadrukken dat de leerkrachten betrouwbaar zijn in het contact, waardoor zij er vertrouwen in hebben dat belangrijke zaken worden gedeeld. *''Als de leerkracht tussendoor ergens tegenaan loopt, dan laat ze het ook weten''*, aldus ouder 7.

SSOJH. Vier ouders vinden dat er korte lijntjes zijn met de leerkrachten, omdat zij gemakkelijk fysiek of via de telefoon bereikbaar zijn. Zo vertelt ouder 2: *''We hebben ook wel eens een gesprekje gehad op het schoolplein (...) Dan trof ik [leerkracht] daar wel eens aan en hebben we heel even gesproken''.* In het contact ervaart één ouder dat de leerkracht open en eerlijk is, waardoor er geen onderwerpen zijn die niet besproken kunnen worden. *''Ik kan alles wel met haar bespreken''*, aldus ouder 4. Volgens twee ouders speelt een goede klik met de leerkrachten hierin een rol. Zo ervaart ouder 1 een goede klik met één van de leerkrachten: *''Maar zij heeft toch even een, net een, ja past meer bij mij''*. Ouder 3 voegt hieraan toe dat zij ook een goede klik ervaart tussen de leerkracht en de leerling: *''Ze hebben allebei het vertrouwen van [leerling] gewonnen''*.

In het contact ervaren twee ouders daarnaast dat de leerkrachten transparant zijn. De ouders worden op de hoogte gehouden van de gesprekken tussen de leerkracht en leerling: *''Meestal nadat [leerkracht] zo'n gesprek had gehad, dan deed ze vaak een samenvatting op Samen1Plan''* (ouder 2). Door een goede transparantie ervaren vier ouders ook een goede afstemming met de leerkrachten. *''Bijvoorbeeld nu met CITO-toetsen, dat vindt hij spannend. Dan belt ze mij op en dan laat ze weten dat hij daardoor gestrest kan zijn en anders kan reageren'',* aldus ouder 4. Daarbij ervaart ouders 5 tevens een goede afstemming tussen de hulpverlener en leerling.

Twee ouders vinden daarnaast dat de leerkrachten de leerlingen zien en aandacht hebben voor hun behoeften. Ouder 1 omschrijft dit als volgt: *''Dat zij een goed oog heeft voor zulke kinderen''*. Volgens ouder 3 neemt de leerkracht ook de tijd om de leerlingen te leren kennen: *''En dan denk ik: jeetje wat leuk dat ze daar de tijd voor neemt en dat ze iemand echt proberen te leren kennen''*.

SROJH. Eén ouder vertelt dat de leerkrachten behulpzaam zijn wat betreft hun inzet. *''Omdat ze toch wel weer hun best doen. Ze willen helpen, ze willen er zijn'',* aldus ouder 7.

Negatieve aspecten

Uit de interviews zijn er daarnaast aspecten naar voren gekomen die de ouders als negatief ervaren in de samenwerking met de leerkrachten (Tabel 9). In beide samenwerkingen worden negatieve aspecten benoemd, maar binnen de SROJH is dit aantal meer.

Tabel 9

Negatieve Aspecten in de Samenwerkingen met Leerkrachten

SSOJH	Gedeeld	SROJH
Hoge werkdruk	Geen contact over traject	Geen goede klik
	Transparantie kan beter	Geen/weinig contactmomenten
	Afspraken niet nakomen	Weinig kennis/ervaring

Gedeeld. Drie ouders geven aan dat zij met de leerkrachten geen contact hebben over het traject. Het contact is beperkt tot het algemeen functioneren van de leerlingen in de klas. *''Het is niet gewoon puur dat we echt over het traject spreken of zo, dat is niet aanwezig''*, aldus ouder 8. Hieraan voegt ouder 3 het volgende toe: *''Ik heb de leerkracht er nog nooit over gehoord. Ik heb er dit jaar drie gehad en geen van de drie zijn er ooit over begonnen''*. Hierbij ervaren vier ouders dat de transparantie vanuit de leerkrachten beter kan. Zo vertelt ouder 3 dat ze vaak maar van één leerkracht antwoord krijgt, maar soms ook beide leerkrachten niks laten weten. Ouder 7 vertelt daarnaast dat de leerkrachten niet transparant zijn in het delen van signalen en pas laat aan de bel trekken: *''Wanneer de ergernis bij hun al hoger is opgelopen, dat ze dan pas komen van: goh dit is er gebeurd''*.

Daarnaast ervaren vier ouders dat de leerkrachten hun afspraken niet altijd nakomen, wat leidt tot teleurstelling. Ouder 5 ervaart regelmatig dat afspraken rondom de communicatie niet worden nageleefd: *''Soms zegt ze ook wel eens van, ik bel je wel als het niet goed gaat. En dan hoor ik van [leerling] dat het niet goed is gegaan, maar dan heeft zij mij niet gebeld''*.

Daarbij geeft ouder 9 aan dat de leerkracht de afspraken met de leerling ook niet altijd nakomt: ‘’*Dan zou hij een themadag mogen doen over Roblox bouwen, maar dat is nooit gebeurd’’.*

SSOJH. Twee ouders geven aan dat de samenwerking met de leerkrachten wordt beïnvloed door de hoge werkdruk. *‘’Met school hebben ze natuurlijk ook, er is te weinig personeel’’*, aldus ouder 5.

SROJH. Twee ouders ervaren geen goede klik met de leerkracht, doordat de persoonlijkheid van de leerkracht niet bij hen past. ‘*’We hebben niet zo veel met haar en zij ook niet met ons, dus dat klikt niet’’*, aldus ouder 10. Deze slechte klik heeft volgens de ouders invloed op het gebrek aan contactmomenten met de leerkracht. De ouders laten weten moeite te ervaren in het tot stand brengen van het contact met de leerkracht: *‘’We hebben het geprobeerd, maar dat lukt niet echt’’* (ouder 9).

Eén ouder ervaart daarbij dat de leerkrachten weinig kennis en ervaring hebben, specifiek als het gaat om leerlingen met ADHD of autisme. De ouder benadrukt dat meer inzicht in deze problematiek belangrijk is, waarbij de verantwoordelijk ook bij school ligt: *‘’Ik denk dat voor sommige leerkrachten, dat het gewoon echt geen kwaad kan om een cursus ADHD of autisme te doen’’* (ouder 7).

Conclusie en discussie

Dit onderzoek had als doel om de ervaringen van ouders binnen de SSOJH en SROJH in kaart te brengen en met elkaar te vergelijken. Met behulp van vier deelvragen is er gezocht naar een antwoord op de hoofdvraag van dit onderzoek. Om de ervaringen zo goed mogelijk te onderzoeken, zijn er semi-gestructureerde interviews afgenomen.

Ouders vinden de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp erg belangrijk, waarin zij wederzijds vertrouwen en respect zien als de basis, wat overeenkomt met de literatuur (Hesjedal et al., 2015a; Smeets, 2007; Widmark et al., 2011). De wens van korte lijntjes tussen thuis, school en de hulpverlening sluit daarbij aan bij Waanders et al. (2007), waarin gesteld wordt dat dit bijdraagt aan een betere ontwikkeling van de leerlingen. Ook het belang van transparante communicatie en openstaan voor elkaar wordt ondersteund door de literatuur (Sloper, 2004; Smeets, 2007; Stoutjesdijk & Westerbeek, 2016; Widmark et al., 2020). Dit onderzoek levert daarnaast nieuwe inzichten op, zoals het belang van wederzijds leren, screening, persoonlijke handleidingen en het doorbreken van het stigma rondom de jeugdhulp.

In de samenwerkingen hebben ouders positieve en negatieve ervaringen over het algemeen. Zo draagt de individuele aandacht bij aan de ontwikkeling van de leerlingen. Daarnaast worden ouders voldoende geïnformeerd en ondersteund, maar in de SSOJH voelen ouders zich beter geïnformeerd. Dit verschil tussen scholen is ook vastgesteld door Leenders et al. (2018) en kan mogelijk worden verklaard, doordat ouders in de SSOJH meer betrokken worden bij de gedeelde analyse en er tussen de betrokkenen meer transparantie en openheid plaatsvindt. Dit leidt tot een sterker gevoel van betrokkenheid bij ouders. De literatuur van Widmark et al. (2011) ondersteunt het belang van deze aspecten. In de SROJH wordt daarbij het voordeel van een vertrouwenspersoon en de ondersteuning van de leerkrachten benoemd. Tegelijkertijd ervaren ouders in beide samenwerkingen knelpunten, zoals een rommelige opstart en de hulp die niet effectief genoeg is door te weinig geboden hulp en contactmomenten. De literatuur benadrukt dat voldoende ondersteuning echter van belang is om de doelen te kunnen behalen (Sloper, 2004; Smeets, 2007; Widmark et al., 2011). Het verschil in verwachtingen in de SSOJH kan mogelijk ontstaan door een gebrek aan realistische en gemeenschappelijke doelen (Widmark et al., 2011). Ook ervaren ouders weinig navolging, doordat zij niet genoeg gehoord worden. Dit gebrek is in lijn met Ledoux & Waslander (2020). De samenwerking richt zich daarnaast niet op de thuissituatie, terwijl een ondersteunend thuisklimaat juist van belang is (Cabus & Ariës, 2016). Tot slot is de SROJH weinig bekend voor ouders, voelen zij zich onvoldoende geïnformeerd en ondersteund, en missen zij

gezamenlijke evaluaties. Volgens Sloper (2004) en Smeets (2007) zijn de uitwisseling van informatie, ondersteuning en evaluaties echter essentieel.

Ouders zijn erg positief over de samenwerking met de hulpverleners en minder positief over de samenwerking met de leerkrachten. Tussen de ouders en hulpverleners zijn korte lijntjes en het contact is open, eerlijk en transparant, wat leidt tot een goede afstemming. Volgens de literatuur zijn dit tevens succesfactoren in een samenwerking (Sloper, 2004; Smeets, 2007; Stoutjesdijk & Westerbeek, 2016; Widmark et al., 2020). Daarnaast zijn de hulpverleners en leerkrachten behulpzaam, betrouwbaar in het contact en ervaren ouders een goede klik. Vanuit de SSOJH wordt daarbij benoemd dat de leerkrachten oog hebben voor de leerlingen en hun behoeften. Deze aspecten komen niet voor in de literatuur over de samenwerking tussen het onderwijs, de jeugdhulp en ouders, maar hebben wel een positieve invloed op de ervaringen. In de SROJH ervaren ouders ook knelpunten in de samenwerking met de hulpverleners, zoals een gebrek aan transparantie, contactmomenten en afstemming, terwijl deze aspecten essentieel zijn (Sloper, 2004; Smeets, 2007; Stoutjesdijk & Westerbeek, 2016; Widmark et al., 2020). Ook worden er vragen gezet bij de deskundigheid van de hulpverleners, wat het vertrouwen negatief beïnvloedt. Dit kan mogelijk ontstaan door een gebrek aan kennis over de competenties, werkwijze en beschikbare middelen van de hulpverleners (Bryson et al., 2015). In beide samenwerkingen ervaren ouders tevens knelpunten in de samenwerking met de leerkrachten. Zo leidt het gebrek aan contact over het traject, het niet nakomen van afspraken en weinig transparante communicatie tot weinig vertrouwen, terwijl dit juist onmisbaar is (Hesjedal et al., 2015a; Smeets, 2007; Widmark et al., 2011). In de SSOJH wordt daarnaast de hoge werkdruk van leerkrachten benoemd. Volgens de literatuur moet er echter voldoende tijd beschikbaar zijn in een samenwerking (Sloper, 2004; Smeets, 2007; Widmark et al., 2011). Tot slot ervaren ouders in de SROJH een slechte klik en weinig contactmomenten, en hebben zij twijfels over de kennis van enkele leerkrachten. Een slechte klik zorgt er mogelijk voor dat rest van de samenwerking minder goed verloopt.

Op basis van de onderzoeksresultaten kan antwoord worden gegeven op de hoofdvraag: *''Wat zijn de ervaringen van ouders binnen de Samenwerking Onderwijs en Jeugdhulp in het regulier (SROJH) en het speciaal (SSOJH) onderwijs, en in hoeverre zit hierin een verschil?''* Ouders vinden een goede samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp essentieel voor de ontwikkeling van leerlingen, waarin wederzijds vertrouwen en respect, korte en transparante communicatielijnen en openheid als de basis wordt gezien. De vergelijking tussen de samenwerkingen laat zien dat ouders over het algemeen positiever zijn over de SSOJH door een betere open communicatie, informatievoorziening en betrokkenheid. Binnen de SROJH

ervaren ouders meer knelpunten, zoals een gebrekkige communicatie, betrokkenheid, ondersteuning, navolging en focus op de thuissituatie. Hoewel ouders in de samenwerkingen positief zijn over de samenwerking met de hulpverleners, zijn de ervaringen binnen de SSOJH positiever. Alleen binnen de SROJH ervaren ouders knelpunten, zoals een gebrek aan communicatie, afstemming en deskundigheid. Daarentegen wordt de samenwerking met de leerkrachten in beide samenwerkingen negatiever beoordeeld, maar ook hierin zijn ouders in de SSOJH positiever. In de SROJH ervaren ouders meer knelpunten, zoals een gebrek aan communicatie, vertrouwen en deskundigheid.

Het verschil tussen de samenwerkingen kan mogelijk verklaard worden, doordat het speciaal onderwijs beter is ingericht op leerlingen met complexe ondersteuningsbehoeften. Hierdoor is de samenwerking met de hulpverleners en ouders meer vanzelfsprekend en beter ingebed in de onderwijsorganisatie (Van Binsbergen et al., 2020). De leerkrachten binnen het speciaal onderwijs zijn daarbij doorgaans beter geschoold in het omgaan met complexe problematiek. Ook kunnen de leerkrachten te maken hebben met een hoge werkdruk, zoals benoemd in de SSOJH, wat leidt tot een gebrek aan tijd en ruimte, terwijl dit juist nodig is voor de samenwerking met ouders (Sloper, 2004; Smeets, 2007; Widmark et al., 2020). Daarnaast speelt de implementatietijd mogelijk een grote rol in de verschillen tussen de samenwerkingen. Op het moment van de interviewafnames liep de SSOJH namelijk al zes jaar, terwijl de SROJH nog maar drie jaar loopt. De SSOJH bevindt zich daardoor verder in het implementatieproces, waardoor de samenwerking beter is geïntegreerd in de werkwijze van de professionals (NJI, 2025). Voor het implementeren van interprofessionele samenwerkingen is er namelijk genoeg tijd nodig voor het monitoren en evalueren van de werkwijze, zodat de effectiviteit gewaarborgd kan worden. Door een langer implementatieproces van de SSOJH is er al meer ruimte geweest voor monitoring, evaluaties en bijsturingen, waardoor eerdere knelpunten mogelijk al zijn aangepakt en de werkzame elementen beter zijn gewaarborgd (Durlak & DuPre, 2005; Nooteboom et al., 2021; Sloper, 2004). Dit betekent dat er in de SSOJH betere structuren zijn voor interprofessionele samenwerking, terwijl deze in de SROJH nog in ontwikkeling zijn. Hierbij is het aannemelijk dat de samenwerking in de SROJH zich verder zal ontwikkelen als de samenwerking verder in het implementatieproces zit.

Beperkingen, sterke punten en aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Bij het interpreteren van de resultaten moet er rekening gehouden worden met een aantal beperkingen van dit onderzoek. Zo is het aantal ouders (n = 10) dat is geïnterviewd beperkt en bestond de steekproef voornamelijk uit vrouwelijke respondenten (n = 8). Daarbij is er gebruik gemaakt van een gemakssteekproef, waardoor er alleen ouders zijn geïnterviewd die zelf

hebben aangegeven deel te willen nemen. Dit heeft invloed op de populatievaliditeit, waardoor de resultaten mogelijk minder volledig en representatief zijn voor de gehele populatie ouders die betrokken is bij de SSOJH en SROJH (Scheepers & Tobi, 2021). Een aanbeveling voor vervolgonderzoek is daarom het onderzoeken van een grotere steekproef van ouders, waarin er ook een evenwicht is tussen mannelijke en vrouwelijke respondenten. Mannen en vrouwen vervullen namelijk vaak een verschillende rol in de betrokkenheid bij schoolzaken, wat invloed kan hebben op de ervaringen (Shafer et al., 2019). Het onderzoeken van een grotere steekproef en het betrekken van beide perspectieven kan zorgen voor een vollediger en representatiever beeld voor de ouderpopulatie. Daarnaast zijn de interviews gecodeerd en geanalyseerd door één masterstudent, waardoor de resultaten mogelijk niet volledig objectief en betrouwbaar zijn. Om dit te vergroten, zou het codeerproces in vervolgonderzoek door meerdere onderzoekers moeten worden uitgevoerd, zodat er een gewenste interbeoordelaarsbetrouwbaarheid bereikt wordt (Boeije & Bleijenbergh, 2019).

Tevens kan op basis van dit onderzoek een beperking worden geformuleerd voor de organisatie van de SROJH. Vanuit de samenwerking wordt namelijk gesteld dat de systemische benadering ervoor moet zorgen dat de leerlingen, school en ouders onderdeel uitmaken van de oplossing, waardoor kennis en vaardigheden ook naar de thuissituatie gegeneraliseerd worden (Bordewijk & Van Dijk, 2007). Uit de resultaten van de SROJH blijkt echter dat de geleerde kennis en vaardigheden niet altijd goed gegeneraliseerd kunnen worden naar de thuissituatie, doordat de hulp zich niet richt op het verbeteren van de thuissituatie. Het probleemgedrag van de leerlingen kan hierdoor in zowel de schoolse als de thuissetting niet worden verbeterd, doordat deze contexten weinig op elkaar afgestemd zijn en de geboden hulp weinig effectief is (Waanders et al., 2007). Een aanbeveling is daarom om te onderzoeken in hoeverre er vanuit de SROJH ook hulp geboden kan worden in de thuissituatie, zodat voorkomen wordt dat deze contexten elkaar negatief beïnvloeden.

Een andere beperking voor de organisatie van de SROJH is het beperkte gebruik van systematische metingen tijdens de trajecten. Vanuit de samenwerkingen wordt getracht dat ouders gedurende het traject vragenlijsten met betrekking tot de doelen, de inhoud van de hulp en de tevredenheid invullen. Tijdens dit onderzoek bleek echter dat deze vragenlijsten niet worden afgenomen bij ouders. Het implementeren van deze systematische metingen is juist van belang, omdat hiermee de ervaringen in kaart kunnen worden gebracht en de resultaten tijdig teruggekoppeld kunnen worden (Almeida et al., 2015). Er wordt daarom aanbevolen om te onderzoeken hoe de metingen effectief kunnen worden geïmplementeerd in de samenwerking.

Dit onderzoek heeft daarnaast een aantal sterke punten. Door het gebruik van semi-

gestructureerde interviews konden, door de mogelijkheid van het doorvragen, de ervaringen zo volledig mogelijk in kaart worden gebracht (Flick, 2022). Daarnaast zijn de interviewleidraden gebaseerd op twee wetenschappelijke artikelen. Deze punten dragen bij aan de interne validiteit van het onderzoek (Silverman, 2015). Ten tweede is er nog weinig onderzoek gedaan naar de ervaringen van ouders binnen de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp. De onderzoeksresultaten zijn hierdoor een aanvulling op de bestaande wetenschappelijke literatuur en het biedt praktische aanknopingspunten voor het verbeteren van de SSOJH, SROJH en mogelijk vergelijkbare samenwerkingen. Ook de vergelijking tussen het speciaal en regulier onderwijs is hierin vernieuwend, doordat de ervaringen van ouders binnen twee verschillende schoolcontexten zijn verzameld. Hierdoor biedt dit onderzoek inzicht in de verschillen tussen het speciaal en regulier onderwijs, en de contextuele factoren die van invloed zijn op de samenwerking met ouders. Daarnaast is er in dit onderzoek specifiek gekeken naar de ervaringen van ouders in de samenwerking met zowel de hulpverleners als leerkrachten, waardoor deze samenwerkingsdriehoek volledig is onderzocht vanuit het ouderperspectief. Het perspectief van de hulpverleners en leerkrachten op de samenwerking met ouders is echter niet meegenomen, waardoor de interpretatie eenzijdiger is. Door het meenemen van het perspectief van de hulpverleners en leerkrachten zou er nog beter inzicht kunnen worden verkregen in de samenwerking met ouders, doordat de hulpverleners en leerkrachten een andere visie kunnen hebben op het verloop van de samenwerking en aanvullende verklaringen kunnen geven voor de ervaren knelpunten. Een aanbeveling voor vervolgonderzoek is daarom het meenemen van het perspectief van de hulpverleners en leerkrachten op de samenwerking met ouders, bijvoorbeeld door middel van *focusgroups*. Door de triangulatie van deze perspectieven ontstaat er meer diepgang in de gedeelde inzichten over de succesfactoren en knelpunten, omdat de betrokkenen met elkaar in overleg kunnen over de samenwerking en de verbeterpunten gezamenlijk kunnen worden afgestemd (Cyr, 2016).

Aanbevelingen voor de praktijk

Afsluitend kunnen er op basis van de onderzoeksresultaten een aantal aanbevelingen voor de praktijk worden geformuleerd. Een aanbeveling wat betreft de beperkte implementatie en systematische metingen van de SROJH, is dat er voldoende tijd en ruimte moet worden geïnvesteerd in de monitoring, evaluatie en bijsturing van de samenwerking. Dit kan met behulp van vaste meet- en evaluatiemomenten, waarin alle betrokkenen actief deelnemen. Door gezamenlijke reflecties kunnen de knelpunten in de samenwerking vroegtijdig worden gesignaleerd en de werkzame elementen worden gewaarborgd (Almeida et al., 2015; Durlak & DuPre, 2005; Nooteboom et al., 2021). Zo kan de samenwerking in de SROJH effectief worden

bijgestuurd en worden ingebed in de dagelijkse praktijk, zoals ook zichtbaar is in de SSOJH.

Daarnaast kunnen er aanbevelingen worden gedaan om de samenwerking met ouders te verbeteren. Allereerst wordt er aangeraden om voldoende aandacht te besteden aan het wederzijds vertrouwen en respect tussen de ouders, hulpverleners en leerkrachten. Dit kan met behulp van gezamenlijke startgesprekken, waarin informatie wordt gegeven over het traject, en de gezamenlijke doelen en afspraken met elkaar worden afgestemd. Voor het behouden van het vertrouwen is het van belang dat de betrokkenen de afspraken consistent nakomen. Wanneer er een startgesprek wordt gepland, moet er rekening gehouden worden met de schoolvakanties, zodat vertragingen voorkomen worden. Het is daarnaast essentieel om vanaf de start korte lijntjes te creëren, en transparant en open te communiceren. Er kan daarnaast worden geadviseerd om ouders actief te ondersteunen, te betrekken en te horen tijdens het traject, door het houden van regelmatige contact- en evaluatiemomenten. Hierin kunnen alle betrokkenen hun mening geven over de voortgang van het traject en kunnen aanpassingen worden gedaan, zodat de tevredenheid en effectiviteit wordt gewaarborgd. Deze momenten moeten wel tijdig worden gepland, zodat er voldoende voorbereiding mogelijk is (Nooteboom et al., 2020). Verder kan er worden aanbevolen om de deskundigheid van de hulpverleners en leerkrachten te versterken door middel van extra trainingen, intervisie en kennisdeling. Tevens moet er meer aandacht worden besteed aan de thuissituaties van de leerlingen. Hiervoor kan er samen met ouders gekeken worden naar de ondersteuningsmogelijkheden, zodat de ontwikkeling op school wordt ondersteund (Cabus & Ariës, 2016). Tot slot is het belangrijk om de bekendheid van de jeugdhulp op school onder ouders te vergroten door het gebruik van informatiemateriaal en informatiebijeenkomsten, waarin de mogelijkheden, werkwijzen en ervaringsverhalen worden besproken. Het is hierin van belang dat er open wordt gecommuniceerd over de jeugdhulp op school, zodat het stigma rondom de jeugdhulp wordt doorbroken.

Literatuurlijst

Adeoye-Olatunde, O. A., & Olenik, N. L. (2021). Research and scholarly methods: Semi-structured interviews. *Journal of the American College of Clinical Pharmacy*, *4*(10), 1358–1367. https://doi.org/10.1002/jac5.1441

Almeida, R. S., Bourliataus-Lajoinie, S., & Martins, M. (2015). Satisfaction measurement instruments for healthcare service users: a systematic review. *Cadernos de Saude Publica, 31*(1), 11-25. https://doi.org/10.1590/0102-311X00027014

Bakker, J., Denessen, E., Dennissen, M., & Oolbekkink-Marchand, H. (2013). *Leraren en ouderbetrokkenheid. Een reviewstudie naar de effecten van ouderbetrokkenheid en de rol die leraren daarbij kunnen vervullen.* Nijmegen: Radboud Universiteit. Geraadpleegd op 17 oktober 2024, van https://www.nro.nl/sites/nro/files/migrate/PROO+Leraren+en+ouderbetrokkenheid+Joep+Bakker+ea.pdf

Bijstra, J. (2019). So-en sbo-leerlingen profiteren van gemengde klas. *Kind & Adolescent Praktijk, 18*(4), 31-35. http://dx.doi.org/10.1007/s12454-019-0045-6

Boeije, H. (2002). A Purposeful Approach to the Constant Comparative Method in the Analysis of Qualitative Interviews. *Quality and Quantity, 36*, 391- 409. https://doi.org/10.1023/A:1020909529486

Boeije, H., & Bleijenbergh, I. (2019). *Analyseren in kwalitatief onderzoek. Denken en doen.* Boom.

Bordewijk, A., & Van Dijk, P. (2007). *Ouderbetrokkenheid thuis: sleutel voor schoolsucces.* Spectrum.

Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Stone, M. M. (2015). Designing and Implementing Cross-Sector Collaborations: Needed and Challenging. *Public Administration Review*, *75*(5), 647–663. https://doi.org/10.1111/puar.12432

Cabus, S. J., & Ariës, R. J. (2016). What do parents teach their children? The effects of parental involvement on student performance in Dutch compulsory education. *Educational Review, 69*(3), 285–302. https://doi.org/10.1080/00131911.2016.1208148

Cheatham, G. A., & Ostrosky, M. M. (2011). Whose expertise?: An analysis of advice giving in early childhood parent–teacher conferences. *Journal of Research in Childhood Education, 25*(1), 24–44. https://doi.org/10.1080/02568543.2011.533116

Coalitie Passend Onderwijs-Jeugdhulp-Zorg. (2018). Samenwerken voor de ononderbroken ontwikkeling van ieder kind. Geraadpleegd op 16 februari 2025, van https://www.aanpakmetandereogen.nl/media/filer_public/4c/c4/4cc431bb-9436-

4c6ea1ee-4f2aaff294a2/201811-slpsamenwerken_voor_een_ononderbroken_ontwikkeling_van_ieder_kind.pdf

Corbin, J., & Strauss, A. (2015). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory* (4de editie). Sage.

Cyr, J. (2016). The Pitfalls and Promise of Focus Groups as a Data Collection Method. *Sociological Methods & Research*, *45*(2), 231–259. https://doi.org/10.1177/0049124115570065

Daehlen, M. (2014). Child Welfare Clients and School Satisfaction. *European Journal of Social Work*, *18*(3), 430–442. https://doi.org/10.1080/13691457.2014.935756.

Davis, C. C., Claudius, M., Palinkas, L. A., Wong, J. B., & Leslie, L. K. (2012). Putting Families in the Center: Family Perspectives on Decision Making and ADHD and Implications for ADHD Care. *Journal of Attention Disorders*, *16*(8), 675–684. https://doi.org/10.1177/1087054711413077

De Boer, A., & Kuijper, S. (2021). Students' voices about the extra educational support they receive in regular education. *European Journal of Special Needs Education*, *36*(4), 625–641. https://doi.org/10.1080/08856257.2020.1790884

Durlak, J. A., & DuPre, E. P. (2008). Implementation matters: A review of research on the influence of implementation on program outcomes and the factors affecting implementation. *American Journal of Community Psychology, 41*(3-4), 327-350. https://doi.org/10.1007/s10464-008-9165-0

Elkins, J., van Kraayenoord, C. E., & Jobling, A. (2003). Parents' attitudes to inclusion of their children with special needs. *Journal of Research in Special Educational Needs*, *3*(2), 122–129. https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1111/1471-3802.00005

Flick, U. (2022). *An Introduction to Qualitative Research.* Sage Publications Limited.

Garrote, A., Dessemontet, R. S., & Opitz, E. M. (2017). Facilitating the Social Participation of Pupils with Special Educational Needs in Mainstream Schools: A Review of School-Based Interventions. *Educational Research Review, 20*, 2–23. https://doi.org/10.1016/j.edurev.2016.11.001

Granrud, M., Anderzén-Carlsson, A., Bishol, B., & Kjersti-Myhrene-Steffenak, A. (2019). Public health nurses' perceptions of interprofessional collaboration related to adolescents' mental health problems in secondary schools: A phenomenographic study. *Journal of Clinical Nursing, 28*(15–16), 2899–2910. https://doi.org/10.1111/jocn.14881

Gwernan-Jones, R., Moore, D. A., Garside, R., Richardson, M., Thompson-Coon, J., Rogers, M., Cooper, P., Stein, K., & Ford, T. (2015). ADHD, parent perspectives and parent–Teacher relationships: Grounds for conflict. *British Journal of Special Education, 42*(3), 279–300. https://doi.org/10.1111/1467-8578.12087

Hawke, L.D., Mehra. K., Settipani, C., Relihan, J., Darnay, K., & Chaim, G. (2019). What makes mental health and substance use services youth friendly? A scoping review of literature. *BMC health services research, 19*(1), 257. https://doi.org/10.1186/s12913-019-4066-5

Heim, M. & Weijers, S. (2018). *Basisondersteuning in passend onderwijs. Verschillen tussen scholen en samenwerkingsverbanden en de (on)wenselijkheid van een landelijke norm voor basisondersteuning.* Amsterdam/Utrecht: Kohnstamm Instituut/Oberon. Geraadpleegd op 19 oktober 2024, van https://www.nro.nl/sites/nro/files/migrate/Basisondersteuning-in-passend-onderwijs.-Verschillen-...-en-de-onwenselijkheid-van-een-landelijke-norm.pdf

Hesjedal, E., Hetland, H., & Iversen, A. C. (2015a). Interprofessional Collaboration: Selfreported Successful Collaboration by Teachers and Social Workers in Multidisciplinary Teams. *Child & Family Social Work*, *20*(4), 437–445. https://doi.org/10.1111/cfs.12093

Hesjedal, E., Hetland, H., Iversen, A. C., & Manger, T. (2015b). Interprofessional collaboration as a means of including children at risk: an analysis of Norwegian educational policy documents. *International Journal of Inclusive Education*, *19*(12), 1280–1293. https://doi.org/10.1080/13603116.2015.1057241

Hetrick, S. E., Bailey, A. P., Smith, K. E., Malla, A., Mathias, S., Singh, S. P., O'Reilly, A., Verma, S. K., Benoit, L., Fleming, T. M., Moro, M. R., Rickwood, D. J., Duffy, J., Eriksen, T., Illback, R., Fisher, C. A., & McGorry, P. D. (2017). Integrated (one-stop shop) youth health care: best available evidence and future directions. *Medical Journal of Australia*, *207*(10), 5–18. https://doi.org/10.5694/mja17.00694

Hornby, G., & Lafaele, R. (2011). Barriers to parental involvement in education: An explanatory model. *Educational review, 63*(1), 37-52. https://doi.org/10.1080/00131911.2010.488049

Jimerson, S. R., Burns, M. K., & Van Der Heyden, A. M. (2016). *Handbook of response to intervention: The science and practice of multi-tiered systems of support* (2de editie). Springer.

Jones, R. E., Yssel, N., & Grant, C. (2012). Reading Instruction in Tier 1: Bridging the Gaps by Nesting Evidence-Based Interventions within Differentiated Instruction. *Psychology in the Schools*, *49*(3), 210–218. https://doi.org/10.1002/pits.21591

Jonkman, H., Brock, A., Britt, A., & Winter-Koçak, S. (2021). *Kennis versterken over de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. Naar een nieuwe onderzoeksprogrammering.* NRO. Geraadpleegd op 19 oktober 2024, van https://www.verwey-jonker.nl/wp-content/uploads/2022/01/220570_Kennis-versterken-over-de-verbinding-onderwijs-jeugdhulp.pdf

Kuiper, C.H.Z., Munten, G., & Verhoef, J.A.C. (2016). *Evidence based practice voor paramedici.* Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.

Lang, S. N., Tolbert, A. R., Schoppe-Sullivan, S. J., & Bonomi, A. E. (2016). A cocaring framework for infants and toddlers: Applying a model of coparenting to parent-teacher relationships. *Early Childhood Research Quarterly*, *34*, 40–52. https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2015.08.004

Ledoux, G., & Waslander, S. (2020). *Evaluatie Passend Onderwijs: Eindrapport.* Amsterdam: Kohnstamm Institute. Geraadpleegd op 18 oktober 2024, van https://evaluatiepassendonderwijs.nl/wp-content/uploads/2020/05/Eindrapport-evaluatie-passend-onderwijs-2020.pdf

Leenders, H., Haelermans, C., de Jong, J., & Monfrance, M. (2018). Parents' perceptions of parent-teacher relationship practices in Dutch primary schools - an exploratory pilot study. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, *24*(6), 719–743. https://doi.org/10.1080/13540602.2018.1456420

Leenders, H., De Jong, J., Monfrance, M., & Haelermans, C. (2019). Building strong parent teacher relationships in primary education. The challenge of two-way communication. *Cambridge Journal of Education, 49*(4), 519–533. https://doi.org/10.1080/0305764X.2019.1566442

Levasseur, M.A., Roeszler, L., den Besten, L., & Pinkoski, K. (2019). Invited Commentary: ACCESS Open Minds Family and Carers Council. *Early intervention in psychiatry 13*, 68-70. https://doi.org/10.1111/eip.12821

Loftus-Rattan, S. M., Wrightington, M., Furey, J., & Case, J. (2023). Multi-Tiered System of Supports: An Ecological Approach to School Psychology Service Delivery. *Teaching of Psychology*, *50*(1), 77–85. https://doi.org/10.1177/00986283211024262

Luther, L., Fukui, S., Garabrant, J.M., Rollins, A.L., Morse, G., & Henry, N. (2019). Measuring quality of care in community mental health: validation of concordant clinician and client quality-of-care scales. *The Journal of Behavioral Health Services & Research, 46*(1), 64–79. https://doi.org/10.1007/ s11414-018-9601-3

McIntosh, C., Dale, B., Kruzliakova, N., & Kandiah, J. (2021). Collaboration in school-based settings part 1. Definition and the role of the school nurse. *NASN School Nurse, 36*(3), 170–175. https://doi.org/10.1177/1942602X20985420

NJI. (2025). *Wat werkt bij het implementeren van jeugdinterventies?* Nederlands Jeugdinstituut. Geraadpleegd op 29 april 2025, van https://www.nji.nl/effectieve-jeugdhulp/wat-werkt-implementeren-jeugdinterventies#implementatiestrategie%C3%ABn

Nooteboom, L. A., Kuiper, C. H. Z., Mulder, E., Roetman, P. J., Eilander, J., & Vermeiren, R. R. J. M. (2020). What Do Parents Expect in the 21st Century? A Qualitative Analysis of Integrated Youth Care. *International Journal of Integrated Care, 20*(3), 8. http://doi.org/10.53334/ijic.5613

Nooteboom, L. A., Mulder, E. A., Kuiper, C. H. Z, Colins, O. F., & Vermeiren, R. R. J. M. (2021). Towards Integrated Youth Care: A Systematic Review of Facilitators and Barriers for Professionals. *Administration and Policy in Mental Health, 48*(1), 88-105. https://doi.org/10.1007/s10488-020-01049-8

O'Brien, M. S., Crickard, E. L., Rapp, C. A., Holmes, C. L., & McDonald, T. P. (2011). Critical Issues for Psychiatric Medication Shared Decision Making with Youth and Families. *Families in Society*, *92*(3), 310–316. https://doi.org/10.1606/1044-3894.4135

Odom, S. L., Buysse, V., & Soukakou, E. (2011). Inclusion for young children with disabilities: A quarter century of research perspectives. *Journal of Early Intervention, 33*(4), 344–356. https://doi.org/10.1177/ 1053815111430094

Roso, M. C., van Veen, D., & van der Velpen, P. (2021). *Jeugd-geestelijke gezondheidszorg en het onderwijs.* Amsterdam/Leiden: Defence for Children en Nederlands Centrum Onderwijs en Jeugdzorg. Geraadpleegd op 22 november 2024, van https://www.ncoj.nl/downloads/NCOJ-DfC-Samenvatting-Jeugd-geestelijke-gezondheidszorg.pdf

Scheepers, P., & Tobi, H. (2021). *Onderzoeksmethoden* (10de editie). Boom.

Shafer, K., Jensen, T. M., & Holmes, E. K. (2019). Differences in maternal and paternal involvement in childrearing. Journal of Family Issues, 40(1), 3-27. https://doi.org/10.1177/0192513X18811386

Siedlecki, S. L. (2020). Understanding Descriptive Research Designs and Methods. *Clinical Nurse Specialist*, *34*(1), 8–12. https://doi.org/10.1097/NUR.0000000000000493

Silverman, D. (2015). *Interpreting qualitative data* (5e editie). SAGE Publications.

Simmons, M. B., Coates, D., Batchelor, S., Dimopoulos-Bick, T., & Howe, D. (2018). The CHOICE pilot project: Challenges of implementing a combined peer work and shared decision-making programme in an early intervention service. *Early Intervention in Psychiatry*, *12*(5), 964–971. https://doi.org/10.1111/eip.12527

Sloper, P. (2004). Facilitators and barriers for co-ordinated Multi-agency services. *Child: Care, Health & Development, 30*(6), 571-580. 10.1111/j.1365-2214.2004.00468.x

Smeets, E. (2007). *Samenwerking tussen primair onderwijs, voortgezet onderwijs, regionale expertisecentra en jeugdzorg. Onderzoek naar innovatie in vijf regio's.* Nijmegen: ITS. Geraadpleegd op 31 oktober 2024, van https://repository.ubn.ru.nl/bitstream/handle/2066/211453/rapport-r1684.pdf?sequence=1

Smeets, E., De Boer, A., Van Loon-Dikkers, L., & Ledoux, G. (2017). *Passend Onderwijs Op School En in De Klas: Eerste Meting.* Nijmegen: ITS. Geraadpleegd op 18 oktober 2024, van https://www.nro.nl/sites/nro/files/migrate/Passend-onderwijs-op-school-en-in-de-klas.pdf

Smeets, E., & Van Veen, D. (2018). *Samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en jeugdhulp: onderzoek naar succesfactoren in praktijkvoorbeelden*. KBA Nijmegen. Geraadpleegd op 31 oktober 2024, van https://evaluatiepassendonderwijs.nl/wp-content/uploads/2018/06/39.-Rapport-Samenwerking-tussen-onderwijs-gemeenten-en-jeugdhulp.pdf

Smith, T., Linnemeyer, R., Scalise, D., & Hamilton, J. (2013). Barriers to Outpatient Mental Health Treatment for Children and Adolescents: Parental Perspectives. *Journal of Family Psychotherapy*, *24*(2), 73–92. https://doi.org/10.1080/08975353.2013.792203

Stoutjesdijk, R., & Westerbeek, K. (2016). Onbekend maakt onbemind: Afstand tussen onderwijs en jeugdhulpverlening maakt samenwerken lastig. *Kind en Adolescent Praktijk, 15*(1), 4 – 11. https://doi.org/10.1007/s12454-016-0002-6

Ten Brummelaar, M., Harder, A., Knorth, E., Post, W., & Kalverboer, M. (2017). *Balanceren tussen grenzen en mogelijkheden: De participatie van jeugdigen in gesloten residentiële zorg*. SWP Uitgeverij. Geraadpleegd op 19 oktober 2024, van https://pure.rug.nl/ws/portalfiles/portal/51479491/Ten_Brummelaar_et_al_Balanceren_tussen_grenzen_en_mogelijkheden_12_12_2017.pdf

Van Binsbergen, M., Koopman, P., & Lourens, J. (2020). *In één hand: Specialistische jeugdhulp in het speciaal onderwijs.* Kohnstamm Instituut. Geraadpleegd op 17 oktober 2024, van https://kohnstamminstituut.nl/wp-content/uploads/2020/05/1037-In-een-hand-Specialistische-jeugdhulp-in-het-speciaal-onderwijs.pdf

Van der Grinten, M., Walraven, M., Kooij, D., Bomhof, M., Smeets, E., & Ledoux, G. (2018). *Landelijke inventarisatie aansluiting onderwijs-jeugdhulp.* Utrecht: Oberon. Geraadpleegd op 16 oktober 2024, van https://www.oberon.eu/media/3tfmcqhh/eindrapport-onderwijs-jeugdhulp-2018.pdf

Van Houte, S., Bradt, L., Vandenbroeck, M., & Bouverne-De Bie, M. (2013). Parent-worker relationships in child welfare social work: A Belgian case study. *European Journal of Social Work 17(1),* 45-57. https://doi.org/10.1080/13691457.2012.739557

Verheijden, E., & De Lange, M. (2016). *Wat werkt bij integrale jeugdhulp?* Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut. Geraadpleegd op 17 oktober 2024, van https://www.nji.nl/system/files/2021-05/Wat-werkt-integrale-jeugdhulp.pdf

Waanders, C., Mendez, J.L., & Downer, J.T. (2007). Parent characteristics, economic stress and neighborhood context as predictors of parent involvement in preschool children's education. *Journal of School Psychology, 45(6),* 619-636. https://doi.org/10.1016/j.jsp.2007.07.003

Widmark, C., Sandahl, C., Piuva, K., & Bergman, D. (2011). Barriers to collaboration between health care, social services and schools. *International Journal of Integrated Care*, *11*. https://doi.org/10.5334/ijic.653

Bijlage 1

Interviewleidraad (SSOJH)

Introductie

Heel fijn dat u mee wilt werken aan het onderzoek! Voordat we starten met het interview, zal ik beginnen met het voorstellen van mezelf en daarna kort uitleggen wat het doel is van het onderzoek en wat u van het interview kunt verwachten. Mocht u daarna nog vragen hebben, kunt u die uiteraard nog stellen. Wilt u liever dat ik u of jij zeg?

Mijn naam is (naam onderzoeker), onderzoeker bij (naam organisatie). (Naam leerling) krijgt hulp binnen school van (naam begeleider). Dit noemen wij de SSOJH. Als ik het tijdens het interview over de SSOJH heb, gaat het dus over de gesprekken tussen (naam leerling) en (naam behandelaar). Samen met mijn collega's doen we onderzoek naar de SSOJH. Wij proberen zo goed mogelijk in kaart te brengen hoe de samenwerking binnen de SSOJH op dit moment verloopt. Mijn collega's richten zich vooral op het perspectief van de hulpverleners, leerkracht en leerling. Mijn onderzoek richt zich op het perspectief van jou/jullie als ouder(s). Met behulp van deze interviews probeer ik inzicht te krijgen in hoe de samenwerking binnen de SSOJH op dit moment verloopt en op welke manier jullie als ouders betrokken worden en in hoeverre jullie tevreden zijn over de huidige manier van samenwerken. Om het interview zo soepel mogelijk te laten verlopen en zo min mogelijk hoeven mee te schrijven zou ik het interview graag opnemen. Zo kan ik het interview later terugluisteren en alles rustig uittypen, zodat ik geen belangrijke informatie vergeet. De opname zal vertrouwelijk worden behandeld en niet met anderen worden gedeeld. Bovendien zal ik het interview anonimiseren, waardoor het interview niet herleidbaar zal zijn. Zodra ik het interview heb uitgetypt, geef ik ook de mogelijkheid om dit zelf in te zien ter controle. Na afloop van het onderzoek zal ik de opnames verwijderen. Gaat u hiermee akkoord? Dan stuur ik u een toestemmingsformulier, met de vraag of u dit getekend terug wil sturen. Mocht u halverwege het interview besluiten uw deelname te stoppen, dan is dit mogelijk. Heeft u hierover nog vragen?

Dan zullen we zo starten met het interview. Ik zal u eerst een aantal algemene vragen stellen over uw zoon/dochter en daarna zal ik dieper ingaan over uw/jullie visie op de SSOJH.

Algemeen: informatie leerling

1. Geslacht?

2. Hoe oud is uw zoon/dochter?
3. In welke groep zit uw zoon/dochter?

Algemeen: betrokken hulpverlening

4. Hoe lang is de SSOJH al betrokken/betrokken geweest?
5. Met welk doel is uw zoon/dochter destijds aangemeld bij de SSOJH?
6. Is er ook andere hulpverlening betrokken?

   Ja:

   a. Is deze hulpverlening betrokken met hetzelfde doel als de SSOJH?

   Nee: verder naar vraag 7

Dan ben ik allereerst benieuw naar uw mening over de samenwerking tussen jeugdhulp en het onderwijs in het algemeen.

Visie op samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs

7. Hoe belangrijk vindt u een effectieve samenwerking tussen de jeugdhulpverlening en het onderwijs op een schaal van 1 tot 10? *1 = helemaal niet belangrijk, 10 = heel belangrijk.*
   a. Kunt u dit cijfer toelichten?
   b. Hoe zou u een ideale samenwerking tussen de jeugdhulpverlening en het onderwijs beschrijven?; Wanneer zou de samenwerking voor u een 10 waard zijn?

In de literatuur worden verschillende aspecten genoemd die belangrijk zijn bij een effectieve samenwerking: een gedeelde visie met gezamenlijke doelen, regelmatige evaluatie, een duidelijke rolverdeling, regelmatige transparante communicatie en wederzijds vertrouwen en respect tussen de verschillende partijen (bij online vragen naar voorkeur: zelf opgeschreven en via camera laten zien of ouder schrijft mee)

8. Zou u deze kunnen ordenen van meest naar minst belangrijk voor u?
   a. Welk cijfer zou u alle aspecten los van elkaar geven op schaal van 1 tot 10? *1 = helemaal niet belangrijk, 10 = heel belangrijk*
   b. Waarom is … voor u het meest belangrijke aspect van de samenwerking?
   c. Waarom is … voor u het minst belangrijke aspect van de samenwerking?

Indien de respondent aangeeft alle aspecten belangrijk te vinden: is er niet één aspect die er net iets meer uitspringt voor u?
Nee: kunt u toelichten waarom alle aspecten even belangrijk zijn?

Dan zou ik nu graag een aantal vragen willen stellen over de SSOJH zelf (nogmaals uitleggen, de gesprekken met/hulp op school van (naam hulpverlener)
<u>Verwachtingen/start SSOJH</u>

9. Hoe verliep de aanmelding van uw zoon/dochter bij de SSOJH?
10. Bent u geïnformeerd over wat u kon verwachten van de hulp van de SSOJH?

    Ja:

    a. Wanneer werd u geïnformeerd (voor of tijdens het traject)?
    b. Door wie werd u geïnformeerd?
    c. Vindt u dat u voldoende bent geïnformeerd?
    d. Is er informatie die u niet heeft gekregen, maar wel had willen weten van tevoren?

    Nee: verder naar vraag 12
11. Wat is volgens u de meerwaarde van de SSOJH voor uw zoon/dochter?

<u>Samenwerking ouders en SSOJH</u>

12. Met wie heeft u contact over de voortgang van het traject van uw zoon/dochter bij de SSOJH? Vervolgens eerst per hulpverlener en dan per leerkracht uitvragen:
    a. Op welke momenten hebben jullie contact?
    b. Welk cijfer zou u de samenwerking geven op schaal van 1 tot 10? *1 = hele slechte samenwerking, 10 = hele goede samenwerking*
    c. Wat maakt dat het geen X (lager cijfer) is?
    d. Wat zou het een Y (hoger cijfer) kunnen maken?
13. Op een schaal van 1 tot 10: hoe goed vindt u dat u op de hoogte wordt gehouden over de behandelingen van uw zoon/dochter bij de SSOJH?
    a. Wat maakt dat het geen X (lager cijfer) is? *Wat gaat goed?*
    b. Wat zou het een Y (hoger cijfer) kunnen maken? *Wat zijn verbeterpunten?*
14. Als u vragen over het SSOJH-traject heeft, zou u deze dan stellen?

    Ja:

    a. Aan wie zou u uw vraag stellen?
    b. Waarom gaat u naar deze persoon toe?

Nee:

a. Wat maakt dat u uw vragen niet zou stellen?
b. Wat zou u nodig hebben om uw vragen wel te kunnen stellen?

15. Als u zorgen heeft over uw zoon/dochter, durft u deze zorgen dan te delen?

    Ja:

    a. Met wie zou u deze zorgen willen delen?
    b. Waarom gaat u naar deze persoon toe?

    Nee:

    a. Wat maakt dat u uw zorgen niet zou delen?
    b. Wat zou u nodig hebben om uw zorgen wel te kunnen delen?

16. Bij ieder traject worden er een aantal stappen gevolgd. Tot slot zou ik deze stappen graag met u willen doornemen.
    a. Zou u kunnen aangeven welke stappen u weet of ze wel/niet zijn doorlopen tijdens het traject van uw zoon/dochter?

Bespreek dit als volgt:

Fase/taak	Gedaan/door wie?	Ouder betrokken?
Aanmelding		
Ouders informeren		
Intakegesprek (met ouders/verzorgers)		
Invullen vragenlijsten *(indien ja: welke?)*		
Opstellen behandelplan		

17. Was uw zoon/dochter al bekend met de (noem namen hulpverleners) voordat de hulp op school startte?

    Ja:

    a. Hebben jullie een gezamenlijk gesprek gehad met de betrokken hulpverleners (noem namen) en leerkrachten? Wie precies aanwezig?

18. Door (naam hulpverlener) wordt een behandelplan opgesteld. bij het opstellen van een behandelplan worden doelen opgesteld. Zijn er tijdens dit gesprek doelen opgesteld? (beschrijf de doelen van de leerling). Als dit niet tijdens het gesprek is opgesteld: wanneer wel?
19. Gedurende het SSOJH-traject worden jullie als ouders gevraagd om vragenlijsten in te vullen. Klopt dit? Hebben jullie vragenlijsten ingevuld? Welke?

Afsluiting

20. Dan zijn we nu aangekomen bij het einde van het interview, heel erg bedankt voor uw openheid. Zijn er nog dingen die we volgens u vergeten zijn om te bespreken of die u belangrijk vindt om nog te bespreken?

Ik zal het interview nu thuis verder gaan uitwerken. Zodra ik het interview volledig heb uitgeschreven, kan ik dit met u delen. Heeft u hier interesse in? Nadat ik alle interviews heb afgenomen en heb uitgewerkt, zal ik de informatie uit de verschillende interviews bundelen en hiermee proberen een antwoord te geven op de onderzoeksvragen. Heeft u verder nog vragen over het onderzoek of het interview zelf? Bedankt voor uw tijd!

Bijlage 2

Interviewleidraad (SROJH)

Algemeen: informatie leerling

1. Geslacht?
2. Hoe oud is uw zoon/dochter?
3. In welke groep zit uw zoon/dochter?
4. Hoe lang is de jeugdhulpverlener al betrokken/betrokken geweest?

Algemeen: betrokken hulpverlening

5. Met welk doel is uw zoon/dochter destijds aangemeld bij de SROJH?
6. Is er ook andere hulpverlening betrokken?

   Ja: verder naar vraag 7

   Nee: verder naar vraag 8
7. Is deze hulpverlening betrokken met hetzelfde doel als bij de SROJH?

De volgende vragen gaan over de samenwerking tussen zorg en onderwijs in het algemeen.

Visie op samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs

8. Hoe belangrijk is een effectieve samenwerking tussen jeugdhulpverlening en het onderwijs voor u op een schaal van 1 tot 10? *1 = helemaal niet belangrijk, 10 = heel belangrijk*
   a. Zou u dit cijfer kunnen toelichten?
9. Hoe zou u een ideale samenwerking tussen de jeugdhulpverlening en het onderwijs beschrijven?

In de literatuur worden verschillende aspecten genoemd die belangrijk zijn bij een effectieve samenwerking. Zo worden de volgende belangen genoemd: een duidelijke rolverdeling, gedeelde visie, regelmatige, transparante communicatie, gezamenlijke doelen, regelmatige evaluatie, wederzijds vertrouwen en respect. (Laat de kaartjes zien op volgorde van het roze blok en licht deze kort toe. Leg de kaartjes van links naar rechts voor diegene die wordt geïnterviewd) .

10. Zou u deze aspecten voor mij kunnen ordenen van meest belangrijk naar minst belangrijk? *(Maak een foto)*

a. Welk cijfer zou u alle aspecten los van elkaar geven op een schaal van 1 tot 10? *1 = helemaal niet belangrijk, 10 = heel belangrijk*

b. Waarom is … voor u het meest belangrijke aspect van de samenwerking?

c. Waarom is … voor u het minst belangrijke aspect van de samenwerking?

Indien de respondent aangeeft alle aspecten even belangrijk te vinden, vraag dan of er niet één aspect is die er net iets meer uitspringt voor hem/haar. Indien dit niet het geval is, vraag of hij/zij zou kunnen toelichten waarom alle aspecten even belangrijk zijn en vragen om een cijfer.

<u>Verwachtingen/start SROJH</u>

11. Hoe verliep de aanmelding van uw zoon/dochter bij de jeugdhulpverlener?
12. Moest u toestemming geven? Of was het meer een mededeling?
13. Bent u geïnformeerd over wat u kon verwachten van de hulp van de jeugdhulpverlener?

    Nee: verder naar vraag 14

    Ja:

    a. Wanneer werd u geïnformeerd (voor of tijdens het traject)?
    b. Door wie werd u geïnformeerd?
    c. Vindt u dat u voldoende bent geïnformeerd?
14. Is er informatie die u niet heeft gekregen, maar wel had willen weten van tevoren?
15. Op een schaal van 1 tot 10: hoe goed vindt u dat u op de hoogte wordt/werd gehouden over de behandeling/begeleiding van uw zoon/dochter door de jeugdhulpverlener?
    a. Wat maakt het dat het geen X (lager cijfer) is?
    b. Wat zou het een Y (hoger cijfer) kunnen maken?
16. Is er een behandelplan opgesteld? En zo ja, door wie?
17. Heeft er een adviesgesprek plaatsgevonden (om het behandelplan te bespreken)?
18. Op welke manier zijn de doelen vastgesteld? *Dit is wat anders dan de hulpvraag. Ga na of de doelen echt worden opgesteld en of dit is gebeurd in samenspraak met ouders.*
    a. Op welke manier worden/zijn de doelen geëvalueerd?
    b. *(Bij afgesloten traject)* Op welke manier is het SROJH-traject afgesloten/vindt de eindevaluatie plaats?

c. *(Bij afgesloten traject)* Op welke manier is de tevredenheid gemeten? En bij wie?

19. Wat is volgens u de meerwaarde van de jeugdhulpverlener voor uw zoon/dochter?

<u>Samenwerking ouders en SROJH</u>

20. Wie zijn er allemaal betrokken bij het SROJH-traject van uw kind? Kruis aan wie betrokken zijn.
21. Zijn er nog andere mensen betrokken bij het SROJH-traject?

Ga per betrokkene de volgende vragen af:

22. Als u kijkt naar … op welke momenten hebben jullie contact tijdens/over het SROJH-traject?
23. Welk cijfer zou u de samenwerking geven op een schaal van 1 tot 10? *1 = hele slechte samenwerking, 10 = hele goede samenwerking*
    a. Wat maakt dat het geen X (lager cijfer) is?
    b. Wat zou het een Y (hoger cijfer) kunnen maken?
24. Met wie heeft u het meeste contact binnen het SROJH-traject over het SROJH-traject? Denk aan de jeugdhulpverlener, IB-er of leerkracht.
    a. Wie neemt meestal het initiatief tot contact?
    b. Wat is veelal de aanleiding tot dit initiatief?
    c. Wat bespreekt u zoal met … tijdens deze contactmomenten?
25. Als u vragen heeft over het SROJH-traject van uw kind zou u deze dan stellen?

    Ja:

    a. Aan wie zou u uw vragen stellen?
    b. Waarom gaat u naar deze persoon toe?

    Nee:

    c. Wat maakt dat u uw vragen niet zou stellen?
    d. Wat zou u nodig hebben om uw vragen wel te kunnen stellen?
26. Als u zorgen heeft over uw kind durft u deze zorgen dan te delen?

    Ja:

    a. Met wie zou u deze zorgen willen delen?
    b. Waarom gaat u naar deze persoon toe?

    Nee:

    c. Wat maakt dat u uw zorgen niet zou delen?

d. Wat zou u nodig hebben om uw zorgen wel te kunnen delen?

Afsluiting:
Dan zijn we nu aangekomen bij het einde van het interview, heel erg bedankt voor uw openheid. Zijn er nog dingen die we volgens u vergeten zijn om te bespreken of die u belangrijk vindt om nog te bespreken.

Bijlage 3

Codeboek

Hoofdcode	Subcode	Beschrijving
Ideaalbeeld samenwerking ow jh		*Hoe ouders een ideale samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp voor zich zien.*
	Korte lijntjes	Een effectieve samenwerking zorgt voor korte lijntjes tussen thuis, school en de hulpverlening, waardoor de betrokkenen gemakkelijk en snel te bereiken zijn.
	Van elkaar leren	De betrokkenen kunnen van elkaar leren.
	Openstaan voor elkaar	De betrokkenen staan open voor elkaars ideeën en meningen. De ouders voelen zich gelijkwaardig en gehoord.
	Transparante communicatie	Alle betrokkenen worden op de hoogte gehouden van de belangrijke ontwikkelingen en afspraken binnen traject.
	Handleiding van elke leerling	De ouder vindt dat er voor elke leerling een handleiding moet zijn voor een gedeeld referentiekader.
	Alle leerlingen screenen	De ouder vindt alle leerlingen gescreend moeten worden, zodat eerder en beter hulp geboden kan worden.
	Hulpverlening genormaliseerd	De ouder vindt dat de hulpverlening genormaliseerd moet zijn.
Aspecten samenwerking ow jh literatuur		*Belangrijke aspecten in de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp die uit de literatuur zijn gehaald.*
	Gezamenlijke visie en doelen	De betrokkenen kijken hetzelfde naar de hulpvraag en de doelen van de leerling.

	Gezamenlijke doelen	De betrokkenen kijken hetzelfde naar de doelen van de leerling.
	Gedeelde visie	De betrokkenen hebben dezelfde visie.
	Wederzijds vertrouwen en respect	De betrokkenen hebben vertrouwen in elkaar en hebben respect voor elkaar en elkaars mening.
	Duidelijke rolverdeling	De rolverdeling tussen de betrokkenen is duidelijk voor iedereen. Het is duidelijk wie wat doet in het traject.
	Regelmatige evaluatie	De betrokkenen spreken regelmatig af om het traject en de samenwerking te evalueren.
	Regelmatige transparante communicatie	Alle betrokkenen hebben regelmatig contact over het verloop van het traject en geven aan wanneer dingen goed of minder goed verlopen.
	Alle aspecten belangrijk	De ouder geeft aan dat het lastig is om een rangorde te maken. De ouder geeft aan alle aspecten belangrijk te vinden.
SSOJH hulpverlener positief		*Positieve aspecten in de samenwerking met de hulpverlener in het SSOJH-traject.*
	Goede klik	De ouder ervaart de werkrelatie met de hulpverlener als goed. Er is een goede klik met de hulpverlener.
	Goede afstemming	De hulpverlener stemt afspraken, doelen en situaties goed af met de ouder.
	Transparant	De ouder vindt de hulpverlener transparant. De ouder wordt op de hoogte gehouden van het traject en de gesprekken tussen de hulpverlener en de leerling.
	Korte lijntjes	De hulpverlener is gemakkelijk en snel bereikbaar volgens de ouder. Er zijn korte lijntjes tussen de ouder en de hulpverlener.

	Betrouwbaar in contact	De ouder vindt de hulpverlener betrouwbaar. De hulpverlener komt afspraken na. De ouder weet wat hij/zij van de hulpverlener kan verwachten.
	Behulpzaam	De ouder vindt de hulpverlener behulpzaam. De hulpverlener zet zich in voor de leerling of ander betrokkenen en denkt mee.
	Open en eerlijk	De ouder geeft aan dat de hulpverlener open is en alles tegen elkaar kunnen zeggen en/of vragen.
SROJH hulpverlener positief		*Positieve aspecten in de samenwerking met de hulpverlener in het SROJH-traject.*
	Goede afstemming	De hulpverlener stemt afspraken, doelen en situaties goed af met de ouder.
	Transparant	De ouder vindt de hulpverlener transparant. De ouder wordt op de hoogte gehouden van het traject en de gesprekken tussen de hulpverlener en de leerling.
	Korte lijntjes	De hulpverlener is gemakkelijk en snel bereikbaar volgens de ouder. Er zijn korte lijntjes tussen de ouder en de hulpverlener.
	Behulpzaam	De ouder vindt de hulpverlener behulpzaam. De hulpverlener zet zich in voor de leerling of ander betrokkenen en denkt mee.
	Betrouwbaar in contact	De ouder vindt de hulpverlener betrouwbaar. De hulpverlener komt afspraken na. De ouder weet wat hij/zij van de hulpverlener kan verwachten.
	Open en eerlijk	De ouder geeft aan dat de hulpverlener open is en alles tegen elkaar kunnen zeggen en/of vragen.

SROJH hulpverlener negatief		*Verbeterpunten in de samenwerking met de hulpverlener in het SROJH-traject.*
	Transparantie kan beter	De ouder vindt dat de hulpverlener transparanter kan zijn over het traject en wat de hulpverlener doet/vindt. De ouder vindt dat hij/zij niet op tijd en/of onvoldoende op de hoogte gehouden wordt door de hulpverlener.
	Afstemming kan beter	De ouder vindt dat de hulpverlener beter afspraken, doelen en situaties kan afstemmen met de betrokkenen.
	Geen/weinig contactmomenten	De ouder vindt dat er met de hulpverlener geen of weinig contactmomenten zijn.
	Weinig kennis/ervaring	De ouder vindt dat de hulpverlener weinig kennis en/of ervaring heeft in het werken met de doelgroep of bepaalde situaties.
SSOJH leerkracht positief		*Positieve aspecten in de samenwerking met de leerkracht in het SSOJH-traject.*
	Korte lijntjes	De leerkracht is gemakkelijk en snel bereikbaar volgens de ouder. Er zijn korte lijntjes tussen de ouder en de leerkracht.
	Transparant	De ouder vindt de leerkracht transparant. De ouder wordt op de hoogte gehouden van het traject en de gesprekken tussen de leerkracht en de leerling.
	Zien leerling en behoeften	De ouder vindt dat de leerkracht de leerling ziet, goed kent en zijn/haar behoeften ziet.
	Betrouwbaar in contact	De ouder vindt de leerkracht betrouwbaar. De leerkracht komt afspraken na. De ouder weet wat hij/zij van de leerkracht kan verwachten.
	Goede afstemming	De leerkracht stemt afspraken, doelen en situaties goed af met de ouder.

	Goede klik	De ouder ervaart de werkrelatie met de leerkracht als goed. Er is een goede klik tussen de ouder en de leerkracht.
	Open en eerlijk	De ouder geeft aan dat de leerkracht open is en alles tegen elkaar kunnen zeggen en/of vragen.
SROJH leerkracht positief		*Positieve aspecten in de samenwerking met de leerkracht in het SROJH-traject*
	Behulpzaam	De ouder vindt de leerkracht behulpzaam. De leerkracht zet zich in voor de leerling of ander betrokkenen en denkt mee.
	Betrouwbaar in contact	De ouder vindt de leerkracht betrouwbaar. De leerkracht komt afspraken na. De ouder weet wat hij/zij van de leerkracht kan verwachten.
SSOJH leerkracht negatief		*Verbeterpunten in de samenwerking met de leerkracht in het SSOJH-traject.*
	Geen contact over traject	De ouder heeft geen contact met de leerkracht over het traject.
	Afspraken niet nakomen	De ouder vindt dat de leerkracht afspraken niet nakomt.
	Transparantie kan beter	De ouder vindt dat de leerkracht transparanter kan zijn over het traject en wat de leerkracht doet/vindt. De ouder vindt dat hij/zij niet op tijd en/of onvoldoende op de hoogte gehouden wordt door de leerkracht.
	Hoge werkdruk	De ouder geeft aan dat de leerkracht een hoge werkdruk heeft, waardoor er weinig tijd is voor wat van hen gevraagd wordt.

SROJH leerkracht negatief		*Verbeterpunten in de samenwerking met de leerkracht in het SROJH-traject.*
	Transparantie kan beter	De ouder vindt dat de leerkracht transparanter kan zijn over het traject en wat de leerkracht doet/vindt. De ouder vindt dat hij/zij niet op tijd en/of onvoldoende op de hoogte gehouden wordt door de leerkracht.
	Geen goede klik	De ouder ervaart de werkrelatie met de hulpverlener als niet goed. Er is geen goede klik met de leerkracht.
	Afspraken niet nakomen	De ouder vindt dat de leerkracht de gemaakte afspraken niet nakomt.
	Weinig kennis/ervaring	De ouder vindt dat de leerkracht weinig kennis en/of ervaring heeft over de problematiek van de leerlingen.
	Geen/weinig contactmomenten	De ouder vindt dat er met de leerkracht geen of weinig contactmomenten zijn.
	Geen contact over traject	De ouder heeft geen contact met de leerkracht over het traject.
SSOJH algemeen positief		*Aspecten die ouders over het algemeen als positief ervaren in het SSOJH-traject.*
	Zorgt voor transparantie	De werkwijze, zoals het gebruik van Samen1Plan en de samenwerking tussen de betrokkenen zorgen voor een transparante hulpverlening. Alle betrokkenen worden op de hoogte gehouden.
	Openstaan voor elkaar	De betrokkenen staan open voor elkaars ideeën en meningen. De ouders voelen zich gelijkwaardig en gehoord.
	Voldoende geïnformeerd	De ouder voelt zich voldoende geïnformeerd tijdens het traject. Er is geen informatie die de ouder nog niet heeft ontvangen, maar wel had willen weten.

	Helpend voor leerling	Het traject steunt de leerling in hun ontwikkeling en het werken aan doelen.
	Gedeelde analyse	Het traject zorgt voor een gezamenlijke en gedeelde analyse over de hulpvraag en doelen.
	Ondersteunt ouders	Het traject ondersteunt ouders, zodat zij goed kunnen aansluiten bij de behoeften van hun kind.
	Individuele aandacht leerling	Het traject zorgt ervoor dat er meer individuele aandacht voor de leerlingen is.
SROJH algemeen positief		*Aspecten die ouders over het algemeen als positief ervaren in het SROJH-traject.*
	Vertrouwenspersoon voor leerling	Het traject zorgt voor een vertrouwenspersoon voor de leerling, waarbij hij/zij dingen kwijt kan die hij/zij niet met de ouders bespreekt.
	Helpend voor leerling	Het traject steunt de leerling in hun ontwikkeling en het werken aan doelen.
	Ondersteunt ouders	Het traject ondersteunt ouders, zodat zij goed kunnen aansluiten bij de behoeften van hun kind.
	Ondersteunt leerkrachten	Het traject ondersteunt leerkrachten om goed aan te kunnen sluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
	Voldoende geïnformeerd	De ouder voelt zich voldoende geïnformeerd tijdens het traject. Er is geen informatie die de ouder nog niet heeft ontvangen, maar wel had willen weten.

SSOJH algemeen negatief		*Aspecten die ouders over het algemeen als positief ervaren in het SSOJH-traject.*
	Opstart kan beter	De opstart van het traject verliep niet vlekkeloos. De opstart duurde lang en zaken werden altijd direct opgepakt.
	Verschillende verwachtingen	De betrokkenen hebben verschillende verwachtingen van elkaar en/of het traject.
	Niet helpend genoeg	Het traject steunt de leerling niet genoeg in hun ontwikkeling en het werken aan doelen.
SROJH algemeen negatief		*Aspecten die ouders over het algemeen als negatief ervaren in het SROJH-traject.*
	Opstart kan beter	De opstart van het traject verliep niet vlekkeloos. De opstart duurde lang en zaken werden niet direct opgepakt.
	Geen navolging	Volgens de ouders is er geen navolging in de reacties en hulp binnen het traject.
	Onvoldoende geïnformeerd	De ouder voelt zich onvoldoende geïnformeerd tijdens het traject. Er is informatie die de ouder nog niet heeft ontvangen, maar wel had willen weten.
	Weinig bekend voor ouders	De mogelijkheid van hulpverlening op school is nog weinig bekend voor ouders.
	Weinig gezamenlijke evaluatie	De ouder vindt dat het verloop van het traject te weinig geëvalueerd wordt met de betrokkenen.
	Niet helpend genoeg	Het traject steunt de leerling niet genoeg in hun ontwikkeling en het werken aan doelen.
	Ondersteunt ouders onvoldoende	Het traject ondersteunt ouders niet genoeg, waardoor zij niet goed kunnen aansluiten bij de behoeften van hun kind.

	Niet openstaan voor elkaar	De betrokkenen staan niet open voor elkaars ideeën en meningen. De ouders voelen zich niet gehoord.
	Niet gericht op thuissituatie	De ouder vindt dat de geboden hulp tijdens het traject niet/niet genoeg is gericht op de thuissituatie.